Ազգ
Azg
armenian daily
12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 22 (1525)

Քըրք Քըրքորյանի 100 մլն դոլարի վարկային ծրագիրը կգործի մարտից

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Ազգային մեծ բարերար Քըրք Քըրքորյանի 100 մլն ԱՄՆ դոլար վարկային ծրագիրը, որն ուղղված է գործարարության զարգացմանը Հայաստանում, կսկսի գործել այս տարվա փետրվարի վերջ-մարտի սկզբից, հայտնեց ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի փոխնախարար Գագիկ Եղիազարյանը։

Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ այդ ծրագիրը կսպասարկի գերմանական Commerz Bank-ը, որ ընտրվել է մրցութային կարգով։ Փոխնախարարի կարծիքով, բացառված չէ, որ Commerz Bank-ը չօգտվի հայկական առեւտրային բանկերի ծառայություններից եւ ծրագրի իրականացման համար ստեղծի հատուկ ներդրումային ֆոնդ։ Առաջին փուլում նախատեսվում է քննության առնել հայկական ձեռնարկությունների բիզնես-նախագծերը, իսկ առաջին վարկերը կտրամադրվեն ընթացիկ տարվա մեջ։ Վարկերի տոկոսադրույքը առայժմ սահմանված չէ, բայց, Եղիազարյանի կարծիքով, կտատանվի տարեկան 5-9 տոկոսի սահմաններում, իսկ յուրաքանչյուր ներդրումային նախագծի չափը՝ մինչեւ 1 մլն ԱՄՆ դոլար։

ԱՍՈՒԼԻՍ

Արդար ընտրությունը մեր ժողովրդի նպատակն է

Սերժ Սարգսյանը որպես քաղաքացի պաշտպանում է Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Հանրապետության ներիշխանական կյանքում արձանագրված իրադարձությունները եւ հատկապես ուժային նախարարությունների գործոնը այդ անցուդարձի համատեքստում ինչ-ինչ նշանակալի են դարձնում ուժային գերատեսչությունների սրահներում հրավիրված յուրաքանչյուր ասուլիս։ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանի երեկվա հանդիպումը լրագրողների հետ արդեն իսկ հեռակա կարգով խոստանում էր քրեաիրավական գնահատական տալ կատարվածին, լուսաբանել նախանցյալ շաբաթվա մութ էջերը։

Սերժ Սարգսյանը հենց եւ ճնում մի անձնավորություն պատրաստված էր նման ասուլիսի. «Ի տարբերություն մեր նախորդ հանդիպման, այսօր իմ ներածական խոսքը բավական կարճ է լինելու, [illegible] ասուլիսը»։

Ներածական խոսքի ծրագրված կարճատեւությունը նախարարը պատճառաբանեց մի քանի գործոնների առկայությամբ եւ գլխավորապես նրանով, որ «հասարակությունն այսօր այնքան էլ չի հետաքրքրում [illegible]» ասուլիսը, որն ըստ էության 1997-ի ամփոփումն էր լինելու, նախատեսված էր հրավիրել դեռ հունվարին։ Հայտնի լարվածության պայմաններում եւ դրանց թելադրանքով հետաձգվեց մինչեւ փետրվարի 11-ը, եւ երեկ արդեն կայանալով այլ քաղաքական միջնոլորտում, բնականաբար ներծծված էր հենց այդ միջնոլորտի ոգով։

Սերժ Սարգսյանի առաջաբանը իրոք կարճ էր։ Այսպես, օրինակ, 1997-ին հանրապետությունում գրանցվել է 12355 հանցագործություն 1996-ի 12479-ի դիմաց։ Նախարարի վկայությամբ վերջին 7 տարիների ընթացքում սա միակ դեպքն է, երբ հանրապետությունում արձանագրվում է հանցագործությունների նվազում։ Իհարկե, այդ նվազումը քիչ է՝ ընդամենը 0.9 տոկոս, բայց եթե հաշվի առնենք, որ 1996-ին 1995-ի համեմատ գրանցվել է աճ 23.6 տոկոսով, ապա այս 0.9 տոկոսը բավականին մեծ ձեռքբերում է։

Տես ▸ էջ 2

Վազգեն Սարգսյանը Ռ. Քոչարյանի նախընտրական շտաբի պե՞տ

Ըստ երկրապահների միությանը մոտիկ շրջանակների, ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը պատրաստվում է գլխավորել նախագահական թեկնածու, վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական շտաբը։ Նույն աղբյուրների համաձայն, այդ ընթացքում պաշտպանության նախարարը մեկամսյա արձակուրդ է վերցնելու։

Երեկ մենք հեռախոսով փորձեցինք այս տեղեկությունը ստուգել ՀՀ պաշտպանության նախարարության հասարակական կապերի եւ լրատվության ծառայության պետ Էդվարդ Միլիտոնյանից, որ պատասխանեց, թե նման որոշում չի կայացվել։

Մյուս կողմից, երեկ Հանրապետական կուսակցության ներկայացուցիչները այցելելով վարչապետին, հայտնել են, որ նախագահական ընտրություններում պաշտպանելու են նրա թեկնածությունը։

Սպանություն զորամասում

Երեկ գիշեր 3:30-ի սահմաններում Հոկտեմբերյանի շրջանի սահմանամերձ տարածքում տեղակայված զորամասում մի զինվոր սպանել է սպայի եւ 5 քնած զինվորների, սպայից վերցրել ատրճանակը եւ դիմել փախուստի։ Այս մասին լրագրողներին տեղեկացրեց պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը։ Մեղադրվողը 2 տարի խուսափել է զինծառայությունից։ 96-ին էր զորակոչվել եւ ամռանը լրանում էր ծառայության ժամկետը։ Հանցանքի պատճառները դեռեւս անհայտ են, մանրամասները քննում են ռազմական ոստիկանությունը եւ դատախազությունը։

Ա. Ա.

ՍԲ. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Վեհափառն ու վարչապետը գոհ են երկրի կայունությունից

Երեկ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանն այցելեց Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին եւ հանդիպում ունեցավ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա-ի հետ։

Վեհափառ հայրապետն իր գոհունակությունն արտահայտեց երկրի համար դժվարին այս օրերին օրինականությունը եւ սահմանադրական կարգը պահպանելու համար, ինչը վայել է ցանկացած քաղաքակիրթ ազգի։ Հայաստանը ցույց տվեց, որ ժողովրդավարական երկիր է, գիտի բնականոն պայմաններով զարգանալ եւ հարգել օրենքները։

Նշելով, որ եկեղեցին միշտ էլ նեցուկ է եղել հայրենի պետականությանը, Ամենայն հայոց կաթողիկոսն իր զորակցությունը հայտնեց պետությանը։ Հայոց հովվապետը նաեւ ընդգծեց, որ եկեղեցին իր բազում թեմերով կարեւոր կամուրջ է Հայաստանի ու Սփյուռքի միջեւ եւ այսօր ավելի մեծ հնարավորություններ ունի նպաստելու այդ կապերի սերտացմանը։

Վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ պետության համար պատասխանատու այս ժամանակահատվածում պետք է անել հնարավոր ամեն բան պահպանելու երկրի կայունությունը եւ ամենագլխավորը անցկացնելու ազատ եւ արդար ընտրություններ։ Նա միաժամանակ կարեւորեց ընտրությունների ընթացքում փոխադարձ հարգանքի եւ վստահության մթնոլորտի ձեւավորումը։ Ինչպես նշեց վարչապետը, ընտրությունները պետք է ոչ թե բեւեռացնեն հասարակությանը, այլ նպաստեն նրա համախմբմանը։

Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքերով, կառավարությունը հաստատակամ է շարունակելու տնտեսական բարեփոխումները, այդ առումով կայունությունը պաշտպանվում է եւ վերջին դեպքերը գրեթե որեւէ էական ազդեցություն չունեցան տնտեսական կյանքի վրա։ Ըստ վարչապետի, իրադարձությունների նման ընթացքը զգալիորեն բարձրացրեց նաեւ երկրի հեղինակությունը, ինչի վկայությունն են օրերս Միջազգային արժութային հիմնադրամի կողմից կառուցվածքային բարեփոխումների վարկի հերթական մասնաբաժնի հատկացումը, ինչպես նաեւ հանրապետությունում իրականացվող տնտեսական բարեփոխումների վերաբերյալ միջազգային ֆինանսական տարբեր կազմակերպությունների դրական գնահատականները։

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՄԱՄՈՒԼԻ
ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ԵԱՀԿ համանախագահողների հանդիպումը՝ փետրվարի 17-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Փետրվարի 17-ին Փարիզում տեղի կունենա Ղարաբաղի հարցով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահողների հանդիպումը։ Այս մասին հայտնեցին ՀՀ-ում ԱՄՆ-ի դեսպանատնից։ Նույն աղբյուրի հաղորդման համաձայն, հանդիպմանը կհաջորդի ամբողջ Մինսկի խմբի հանդիպումը, որի ժամկետները եւ անցկացման վայրը դեռ ճշտված չեն։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիայում սպասում են Ալիեւին

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Փետրվարի 13-ին Թուրքիա է ժամանելու Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը, հաղորդել է Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը։ Ալիեւը հանդիպումներ է ունենալու նախագահ Դեմիրելի եւ վարչապետ Մեսութ Յըլմազի հետ։ Հաջորդ օրն Ալիեւն ու Դեմիրելը համատեղ մամլո ասուլիս են անցկացնելու։

BBC-ն Սադդամ Հուսեյնին վերջնագիր «ներկայացրեց»

ԼՈՆԴՈՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, ՍՆԱՐՔ։ Սադդամ Հուսեյնին դիվանագիտական ուղիներով վերջնագիր է ներկայացվել, ըստ որի Իրաքը պետք է վեց օրվա ընթացքում լիովին եւ անվերապահորեն կատարի ՄԱԿ-ի բանաձեւերի բոլոր պայմանները։ Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, վերջնագրի մասին տեղյակ է պահվել Սադդամ Հուսեյնը, սակայն չի հաղորդվում, թե ում անունից է այն տրվել։ Եթե մինչեւ փետրվարի 16-ի ժամը 24-ը Իրաքը ՄԱԿ-ի տեսուչներին ազատ եւ առանց պայմանների թույլ չտա մուտք գործել իր տարածքի բոլոր օբյեկտներ, Բաղդադը լիակատար պատասխանատվություն կկրի իրադարձությունների հետագա զարգացման համար, ընդգծել է BBC ռադիոկայանը։ Ամերիկա-բրիտանական զորքերն արդեն մի քանի շաբաթ լիակատար մարտական պատրաստության վիճակում գտնվում են Պարսից ծոցի շրջանում։ Թեեւ ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը հույս է հայտնում, որ Իրաքի ճգնաժամի կարգավորման հարցում կհաջողվի խուսափել ռազմական ուժի գործադրումից, սակայն այսօր ԱՄՆ-ի Կոնգրեսում հանդես գալով երկրի դրության մասին ամենամյա ուղերձով, Քլինթոնը միաժամանակ ընդգծել է, որ եթե Իրաքի առաջնորդ Սադդամ Հուսեյնը ուշադրություն չդարձնի միջազգային հանրության կարծիքին, «ապա մենք պետք է պատրաստ լինենք գործելու»։

ԴԵՊԻ ԻՐԱՔ

Ժիրինովսկին վերջապես հասավ նպատակին

Երեկ Նյու Յորքում շարունակվող՝ ՄԱԿ-ի Իրաքի դեմ բեռնարգելքի հատուկ հանձնախմբի հետ տարվող բանակցություններն ու գիշերին հասեցին վերջնագիծը։ Եվ Հայաստանում հարկադիր վայրէջք կատարած Ժիրինովսկին ստացավ ընդհատված չվերթը շարունակելու թույլտվություն՝ Իրաք հումանիտար օգնություն առաքելու նպատակով։

Սակայն Ռուսաստանի պատվիրակության՝ Պետդումայի 27 պատգամավորներից եւ 120 լրագրողներից ոչ բոլորին հաջողվեց Իրաք ուղեւորվել, քանի որ ՄԱԿ-ի կողմից առաջադրվել էին հստակ սահմանափակումներ՝ կրճատելու պատվիրակության թվաքանակը։ Նախնական տվյալներով այդպես որոշել էր նաեւ Ժիրինովսկին, ինչն էլ պատվիրակության կողմից տեղիք տվեց բողոքի մեծ ալիք բարձրացնելուն «Զվարթնոց» օդանավակայանում։ Թռիչքից առաջ օդանավակայանի բա[illegible] ակարգ սպասարկման սրահում ՌԴ պատվիրակությանը ճանապարհում էր ՀՀ-ում ՌԴ դեսպան Անդրեյ Ուրնովը։ Ժիրինովսկին մեղադրել է դեսպանին՝ անձնակազմի ամբողջ թվաքանակը չպահպանելու գործում, ինչն էլ կրկին լարվածության առիթ է հանդիսացել եւ ստիպված միջամտել են օդանավակայանի ներքին գործերի աշխատակիցները (Ըստ որոշ տվյալների, Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության պետը ապտակել է դեսպանին եւ սպառնացել Իրաքից վերադառնալիս նրան հետ տանել Մոսկվա)։

Մի խոսքով, արկածախնդիր Ժիրինովսկին Հայաստանում եռօրյա հարկադիր վայրէջքից հետո, իր անսանձ համառությամբ, ինչը՝ շատ դեպքերում օգնում է, կարողացավ ստանալ Իրանի օդային միջանցքից օգտվելու թույլտվություն եւ 15 լրագրողներ եւ նույնքան պատգամավորների հետ ուղեւորվեց Իրաք։

ԱՐԱՔՍ ՄԱՓԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Սերժ Սարգսյան. Արդար ընտրությունը ...

Սկիզբը էջ 1

Տոկոսային հարաբերակցությամբ, ըստ տեսակների, 1997-ին աճել է միայն քրեական հանցագործությունների թիվը (6,6 տոկոս 1996-ի համեմատ): Միեւնույն ժամանակ, Սերժ Սարգսյանի վկայությամբ, զգալիորեն աճել է հանցագործությունների՝ հատկապես տնտեսական բնույթի բացահայտման գործակիցը. «Մեզ հայտնի տնտեսական հանցագործություններով հասցվել է 9133 մլն դրամի վնաս, այդ թվում՝ 228 մլն դրամ անհատներին, 7929 մլն՝ պետությանը եւ 980 մլն ոչ պետական կազմակերպություններին: 1997-ին վերականգնվել է 3631 մլն դրամ: 1997-ին վերականգնվել են նաեւ 6 մլրդ դրամ արժողությամբ պետական միջոցներ, որոնք մեր կողմից չեն գնահատվել որպես հանցագործություններ»:

Սերժ Սարգսյանը վստահություն հայտնեց, որ 1998-ը լինելու է էլ ավելի հաջողակ տարի եւ խոստանում է նոր նվաճումներ նախարարության գործունեության մեջ: Բնականորեն անդրադառնալով վերջին օրերի իրադարձություններին եւ գլխավորապես արկածախնդիրների կրակոցներին, պրն Սարգսյանն ազդարարեց. «Հայաստանում ոչ մի տեռորիստական ակտ չի կատարվել: Առաջին հանցագործությունը գնահատվել է որպես սպանության փորձ, երկրորդը՝ սկզբից որպես պայթյուն, այնուհետեւ որպես սպանության փորձ, եւ երրորդը՝ դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածքներ հասցնել հրազենի միջոցով»: Ռոմեն Ղազարյանի մահափորձի կապակցությամբ նախարարն ասաց. «Ես կարող եմ միայն չոր փաստեր ասել. փորձագիտության տվյալներով, այլ պարագաներում (եթե ոչ կանգնած վիճակում - Ա. Դ.) այդպիսի վնասվածքներ հնարավոր չէր հասցնել (մեքենային)»: Ռոմեն Ղազարյանի դեպքը միանշանակ է ինձ համար. մեքենայի վրա կրակել են կանգնած վիճակում»:

Հիշեցնենք նաեւ, որ հունվարի 30-ին ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության իրավապահ մարմինների աշխատակիցները Ջրվեժում, Արմեն Տեր-Սահակյանի ամառանոցում ձերբակալել են 25 հոգուց կազմված ավազակախումբ: Սերժ Սարգսյանը նշեց, որ «այս խմբի անդամներն արդեն խոստովանել են իրենց կատարած բազմաթիվ ծանր գործողությունները՝ ավազակային հարձակումներից մինչեւ սպանություններ: Ձերբակալվածների թվում է մի մարդ, որը մասնակցել է Ղանդիլյանի ու նաեւ Աշտարակի գործկոմի նախկին նախագահի սպանություններին»: Խմբի անդամներից ոչ մեկ առնչություն չունի Համբարձում Գալստյանի սպանությանը:

Ինչ վերաբերում է առաջիկա նախագահական ընտրություններում ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության ուժերի միջամտության հնարավորությանը, ապա այս հարցում նախարարի կարծիքը հետեւյալն է. «Ես չեմ կարող երաշխավորել, որ ՆԳ եւ ԱԱ մարմինները չեն միջամտելու ընտրություններին, որովհետեւ դրանով իսկ ես հանցագործություն կատարած կլինեմ: ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության բոլոր ստորաբաժանումները սրբորեն կատարելու են իրենց օրինական պարտականությունները: Ինչ վերաբերում է ընտրությունների արդյունքների վրա ազդելուն, դա ես ուղղակի բացառում եմ: Մեր ժողովրդի առջեւ այսօր կա գերագույն նպատակ՝ ընտրություններն անցկացնել կազմակերպված: Այնպես որ, ոչ ժողովրդի եւ ոչ էլ դիտորդների մեջ որեւէ կասկած չառաջանա»:

Լրագրողներից մեկի հարցին, թե նախագահական ընտրություններում ո՞ւմ թեկնածությունն է պաշտպանելու, Սերժ Սարգսյանը պատասխանեց՝ որպես քաղաքացի պաշտպանելու եմ Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը:

ԶԼՄ ՀՈՒՇԱԳԻՐ

Միայն ու միայն ճշմարտություն, պարտավորվում են լրագրողները

Հայաստանն ապրում է պատմականորեն շատ կարճ, սակայն մեր պետության ու հասարակության զարգացման եւ առաջընթացի համար հույժ կարեւոր մի ժամանակաշրջան: Այս օրերին է որոշվելու, թե մեր հասարակությունն ինչ ճանապարհ է ընտրելու, պատրաստ ենք արդյոք գործելու հանդուրժողականության, միմյանց տեսակետները եւ ընդդիմախոսներին հարգելու մթնոլորտում:

Ընդունելով երկրի ներկա ղեկավարության հավաստիացումները, որ առաջիկա նախագահական ընտրություններն առավելագույնս ազատ եւ արդար կլինեն եւ արդարությունն ապահովելու, ընտրարշավն ու բուն ընտրությունները անաչառ լուսաբանելու գործում, մենք՝ զանգվածային լրատվության միջոցների ղեկավարներս, ընդունում ենք սույն հուշագիրը:

Հաշվի առնելով, որ

նախորդ տարիներին արհեստականորեն սերմանված բեւեռացումը, հասարակության պառակտվածությունն ու անհանդուրժողականության մթնոլորտն արդյունք էին քաղաքական կուլտուրայի ցածր մակարդակի.

հայկական ԶԼՄ-ների մեծ մասն ընտրարշավները լուսաբանելիս նույն բեւեռացման ու անհանդուրժողականության հայելին էր դարձել.

վերջին տարում լրագրողական միջավայրում նկատվում են նոր միտումներ ու մասնագիտական էթիկայի գրված ու չգրված կանոնները պահպանելու աճող ցանկություն.

Հայաստանի զանգվածային լրատվամիջոցների ընկերակցությունը, նկատի ունենալով մեր երկրի ու հասարակության համար առաջիկա նախագահական ընտրությունների ու դրանում ԶԼՄ-ների դերի կարեւորությունը, բոլոր լրատվամիջոցների ղեկավարներին առաջարկում է ընտրությունների ընթացքը լուսաբանելիս առաջնորդվել սույն մասնագիտական սկզբունքներով:

Մենք պարտավորվում ենք.

հրապարակումներում հենվել միայն ճշտված փաստերի վրա,

եթե խմբագրությունը հասարակական նշանակալի տեղեկություններ է ստացել, սակայն չի կարողացել ճշտել փաստերը, այդ մասին անպայման տեղյակ պահել ընթերցողներին,

բոլոր թեկնածուների եւ կուսակցությունների նկատմամբ լինել հանդուրժող,

չվիրավորել թեկնածուների անձը, չծաղրել նրանց հայացքներն ու տեսակետները,

չհրապարակել գրպարտություն, շանտաժ ու սպառնալիք պարունակող նյութեր,

որեւէ թեկնածուի նախընտրական ծրագիրը ֆինանսավորող հրապարակումից հետո պատասխանի հնարավորություն ընձեռել այդ թեկնածուին կամ նրա ներկայացուցչին,

բոլոր թեկնածուներին իրենց ծրագրերը ներկայացնելու հավասար հնարավորություններ տալ,

վճարովի տեղ (եթերաժամ) հատկացնելիս կիրառել միասնական սակագներ,

չհրապարակել քողարկված քաղաքական գովազդ պարունակող նյութեր: Այս կամ այն կուսակցությանը կամ թեկնածուին աջակցող խմբի կողմից հրապարակման ներկայացված (վճարովի կամ անվճար) կամ նրանց պատվերով պատրաստված նյութերը հստակ առանձնացնել այլ նյութերից կամ այդ մասին նշում կատարել,

առաջնորդվել պրոֆեսիոնալիզմի սկզբունքներով, միշտ հիշել, որ ինչ-որ մեկը կարող է տուժել մեր հրապարակումների հետեւանքով:

Ընդգծելով, որ այս փաստաթղթում շարադրված սկզբունքները վերաբերում են հիմնականում ընտրությունների լուսաբանմանը, մենք ընդունում ենք, որ դրանք չեն սահմանափակում լրագրողների ստեղծագործական ազատությունը: Այս սկզբունքների խախտումը իրավական հետեւանքներ չունենալով կարող է բարոյական վնաս հասցնել թերթին (հեռուստառադիոընկերությանը):

Կոչ ենք անում

բոլոր պետական մարմիններին, հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններին չսահմանափակել մամուլի ազատությունը,

պետական լրատվամիջոցներին խմբագրական նյութերում ձեռնպահ մնալ համակրանք կամ հակակրանք դրսեւորելուց,

բոլոր մյուս (անկախ եւ կուսակցական) լրատվամիջոցներին, եթե նրանք մտադիր են որեւէ կոնկրետ թեկնածուի պաշտպանել, այդ մասին նախապես եւ հստակ հայտնել իրենց ընթերցողներին:

Սույն կանոնների պահպանմանը հետեւելու եւ արագ արձագանքելու համար խմբագիրների հավաքը ստեղծում է անկախ հասարակական խորհուրդ: Մենք պարտավորվում ենք հաշվի առնել այդ խորհրդի բոլոր դիտողությունները՝ անհրաժեշտության դեպքում հրապարակելով դրանք:

ՄԻՋԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Նախագահական ընտրությունները սկիզբ բոլոր ուժերի համախմբման

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Փետրվարի 11-ին ՀՌԱԿ կենտրոնական գրասենյակում տեղի ունեցավ Քաղաքական խորհրդի հերթական նիստը, որին մասնակցում էին Գիտաարդյունաբերական եւ քաղաքացիական միություն, «Երկրապահ» կամավորականների միություն, Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցություն, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցություն, Հայաստանի սոցիալիստական ուժերի միություն, Հայաստանի առաջադիմական միացյալ կոմունիստական կուսակցություն կազմակերպությունները:

Նիստում քննարկվել են վերջին քաղաքական զարգացումները, խորհրդի անդամ կազմակերպությունների դիրքորոշումներն այդ խնդիրների առնչությամբ, ուրվագծվել համատեղ գործողությունների շրջանակները:

Նշվել է, որ քաղաքական խորհուրդը գերխնդիր է համարում եւ օրինականության վերահաստատումը, եւ այնպիսի հասարակական մթնոլորտի ստեղծումը, որով Հայաստանը դարձյալ Հայրենիք կդառնա ողջ հայության համար: [illegible]ա պահանջում է, որ նախագահական ընտրությունները սկիզբը դառնան հասարակության բոլոր ուժերի համախմբման, որով հասարակության ողջ ներուժը կուղղվի ազգային, սոցիալական եւ տնտեսական հիմնահարցերի լուծմանը:

Ձեւավորվել է նաեւ աշխատանքային խումբ, որին հանձնարարվել է մշակել նախանշված խնդիրների իրականացման սկզբունքները եւ մեխանիզմները:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակում

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Հարություն Կարապետյանը երեկ ընդունեց Ժողովրդական կուսակցության նախագահ Պետրոս Քաջախյանին եւ ԺԿ քաղաքական կենտրոնի ղեկավար Կարապետ Հակոբյանին: Քննարկվեցին հանրապետության ներքաղաքական իրավիճակի, առաջիկա նախագահական ընտրությունների, միջկուսակցական փոխհարաբերությունների հետ կապված եւ այլ հարցեր: Կողմերը պայմանավորվեցին շարունակել խորհրդակցական հանդիպումները:

ՀՌԱԿ ՄԱՄԼՈ ԴԻՒԱՆ

Լոռիում ջրատար սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով

Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով անցած տարվա վերջին Լոռու մարզի Ծաթերում սկսվեց ջրատարի կառուցումը: 79 հազար դոլար արժողությամբ ջրուղին 3,5 կմ հեռավորությունից Ագարակ-Ալավերդի ջրատարից վայրկյանում 4 լիտր ջուր կհասցնի գյուղ: Միաժամանակ կառուցվում է 200 խմ տարողությամբ կարգավորիչ ջրամբար: Գարնանամուտին 154 ընտանիք լիովին կապահովվի խմելու ջրով: «Փրկեցեք երեխաներին» կազմակերպության հետ պայմանավորվածության համաձայն, այս տարի կֆինանսավորվի նաեւ գյուղի մշակույթի տան կապիտալ վերանորոգումը:

Մ. Ա.

Պաշտոնական ընդունելություն Իրանի դեսպանատանը

Ներկա էին նախագահական գրեթե բոլոր թեկնածուները

Երեկ երեկոյան Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատանը ընդունելություն էր կազմակերպվել հարեւան երկրի ազգային տոնի՝ Իրանի իսլամական հեղափոխության 19-րդ տարեդարձի առթիվ: Բազմաթիվ հյուրերի շարքում դեսպանատուն ժամանեցին նաեւ ՀՀ վարչապետ եւ նախագահական թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանը, ՀՀ ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանը, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ԼՂՀ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը, նախարարներ, դեսպաններ, պատգամավորներ, կուսակցությունների եւ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, լրագրողներ եւ արվեստագետներ: Բացի Ռ. Քոչարյանից, ընդունելությանը ներկա էին նաեւ նախագահական այլ թեկնածուներ Վազգեն Մանուկյանը, Պարույր Հայրիկյանը, Արամ Սարգսյանը: Բացակայողների թվում էր Հայկոմկուսի առաջնորդ եւ նախագահական թեկնածու Սերգեյ Բադալյանը:

Ճշտում. *Մեր թերթի հունվարի 31-ի համարում տեղեկացրել էինք, թե փետրվարի 21-22-ը Ֆրանկֆուրտի գերմանա-հայկական ընկերության հովանավորությամբ կոնֆերանս է անցկացվելու Հայաստանում: Հայցելով ընթերցողների ներողամտությունը, ճշտում ենք, որ կոնֆերանսը լինելու է Ֆրանկֆուրտում:*

Գալուստ Գամազյանը Հայկոոպի նախագահի տեղակալն է

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. «Հայկոոպի» կենտրոնական գրասենյակում հայտնեցին, որ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման նախկին նախարար Գալուստ Գամազյանը, որը նախարարի պաշտոնից հրաժարական էր տվել ՀՀ նախագահի հրաժարականի նախօրեին, ներկայումս նշանակվել է Հայկոոպի նախագահ Ռաֆայել Բագոյանի տեղակալ: Հաղորդվեց նաեւ, որ թեեւ նախկինում գրասենյակում աշխատում էր ավելի քան 400 մարդ, իսկ հաստիքների կրճատումից հետո մնացել է 100-ը, նախագահի տեղակալների քանակը՝ հինգ, նույնն է մնացել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
[illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրենություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԱՌԱՋԱՐԿ

Ո՞ւմ ենք ընտրում՝ նախագահի՞, թե՞ բռնապետի

Այսպիսի բառախաղ կա, ասում է՝ ամեն ինչ այսպե՞ս կլինի, եթե նույնիսկ այսպես էլ չլինի: Արդեն քթներիս տակ են Հայաստանի Հանրապետության նախագահի ընտրությունները: Շատ ցանկալի է, որ հենց այդպես էլ լինի, այսինքն՝ ընտրվի արժանավոր նախագահ, որը մտածի ժողովրդի եւ ոչ թե իր՝ բռնապետի մասին: Իր մասին թող մտածի հասարակ մահկանացուն, որն այսօր չգիտի՝ ինչո՞վ ապրի:

Արդեն նշանակված է նոր նախագահի ընտրությունների օրը: Արդեն խոսում են, որ գործող սահմանադրությամբ տրված օրերը (40) շատ կարճ ժամկետ է: Ընտրողները դժվար թե միտք տարբերեն ո՛ւմ ձայն տան: Նախագահի պաշտոնի թեկնածուների հաշվառումը նշանակված է մարտի 1-6-ը: Ընտրողներին մտածելու համար տրվում է 9-10 օր: Հիմա արդեն պարզ է, որ հավակնորդներ շատ կլինեն: Նույնիսկ ՀՀՇ-ն (ոչ ամոթ ունի, ոչ խիղճ) մտադիր է ներկայացնել իր թեկնածուին: Փութկոտության մեջ կարող ենք ընտրել անարժան, նույնիսկ պատահական մեկին:

Անցյալ անգամ Վազգեն Մանուկյանին կարգին օգնել էր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Ձայն եմ տալիս Վազգենին, որ ձայն չտամ Լեւոնին: Իսկ հիմա նախագահության համար ընդգծված առաջամարտիկ դեռ չի երեւում: Իհարկե, լավ կլիներ, եթե ընտրությունները հետաձգվեին գոնե մեկ ամսով, եթե ոչ երկու, թեկնածուներին ժամանակ տրվեր շարադրելու իրենց ծրագրերը, ընտրողներին ծանոթանալու եւ ճշգրիտ որոշում ընդունելու: Սակայն դեպքերի այդպիսի ընթացք հազիվ թե հնարավոր է. գործող Սահմանադրությունը, որին ժողովուրդը հավանություն տվել է, թե ոչ՝ հայտնի չէ, այսօր մեզ պարտադրում է պրեզիդենտի ընտրել մարտի 16-ին: Մենք կարող ենք միայն ցավել, որ այսպես նաեւ որ գործում [illegible] 40 [illegible] Պրոկրուստեսյան մահճում: Սակայն կարծում ենք, այնուամենայնիվ, կարելի է ինչ-որ բան անել. նախագահի ընտրությունների օրը միաժամանակ անցկացնել համաժողովրդական հանրաքվե՝ փոփոխելու համար այժմյան Սահմանադրության այն կետերը, որոնք նախագահին օժտում են բռնապետի իրավունքներով: Նա կարող է ամեն ինչ՝ փոխել անհամար վարչապետին, նաեւ նրա հետ դուրս քշել ողջ կառավարությանը, պառլամենտը... Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը միայն չհասցրեց օգտվել իր այդ իրավունքից: Չհասցրե՛ց...

Ժողովրդական երկրում նախագահը չի կարող ունենալ դիկտատորի անսահման իշխանություն: Անհրաժեշտ է այդ ճակատագրական հարցը լուծել՝ նախագահի ընտրության հետ միաժամանակ: Միաժամանա՛կ, որովհետեւ հայտնի չէ՝ արդեն ընտրված նախագահը կցանկանա՞ ձեռ քաշել իր անսահմանափակ, այսպես կոչված, սահմանադրական իրավունքների ինչ-որ մասից:

Իսկ ինչո՞ւ Հայաստանը, նրա պետական կառույցները, նրա ժողովրդին դնել դաժան տիրապետության տակ այն նախագահի, ում նոր պիտի ընտրենք:

Ավելի տրամաբանակա՞ն չէ նախագահի խելամիտ լիազորությունները քննել եւ չափի տակ դնել՝ քանի դեռ ժամանակ ունենք:

ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Ակադեմիկոս
ԲԱԳՐԱՏ ՈՒԼՈՒԲԱԲՅԱՆ
Գրող-պատմաբան

Հայտարարություն

Մամուլի ազգային ակումբը, Հայաստանի իրավագետների եւ քաղաքագետների միությունը Ընտրական համակարգերի միջազգային հաստատության (IFES) աջակցությամբ «Հայաստանը եւ ընտրությունները» ծրագրի շրջանակներում հրավիրում են քննարկման «Ընտրությունների վստահելիությունը եւ թափանցիկությունը ՀՀ նախագահի ընտրությունների մասին օրենքի հիման վրա» թեմայով:

Քննարկումը տեղի կունենա Գիտությունների ազգային ակադեմիայի դահլիճում փետրվարի 13-ին, ժամը 11-ին:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ, ԻՐԱՎԱԳԵՏՆԵՐԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

«Մի՞թե հավատում եք, որ կոմունիզմի ուրվականը կվերադառնա»

Զարմանում է Սերգեյ Բադալյանը

Կոմկուսի 34-րդ արտահերթ համագումարը երեկ հայ ժողովրդի միակ «հարազատ կուսակցությանը» վայել միասնականությամբ, «հեղափոխական հավատով եւ լավատեսությամբ» նախագահի թեկնածու առաջադրեց «հայրենիքի արժանավոր զավակ, նվիրյալ զինվոր, միջազգային վարկի տեր, փորձված ղեկավար», կոմկուսի առաջին քարտուղար Սերգեյ Բադալյանին՝ անվերապահ հավանություն հայտնելով նրա նախընտրական ծրագրին: Վերջինս մասնավորապես նախատեսում է, ընտրվելուց անմիջապես հետո ստորագրել «Ռուսաստան-Բելառուս» միությանն անդամակցելու համաձայնագիրը, նույն շրջանակում՝ ինքնորոշման հիման վրա լուծել Արցախի խնդիրը, «մտածված կերպով» ազգայնացնել խոշոր արդյունաբերությունը, առնվազն երկու անգամ ավելացնել բյուջետային աշխատողների աշխատավարձերը, 1990-ից սկսած վերադարձնել խնայդրամարկղների ավանդները, հարկային բեռը ձեռնարկատերերի վրա տեղափոխելով առնվազն երկու անգամ թեթեւացնել ժողովրդի հարկային հոգսը եւ այլն:

Պարոն Բադալյանը համագումարին շնորհակալություն հայտնելով [illegible] պատմական է, շրջադարձային: Կոմունիստները եւ հայրենիքը անբաժանելի հասկացություններ են: Կոմկուսը ազգային կուսակցություն է, [illegible] այլընտրանք չունի: Խորհրդային Հայաստանի վերացումից հետո [illegible] իր փառքից, իր երկրի տարբեր մասերում առանց կոմկուսի առաջնորդը «մեր հարազատ ժողովրդին, մեր սիրած ժողովրդին, մեր տառապած ժողովրդին ծառայելու» հանդիսավոր երդումից առաջ մի անակնկալ հայտարարություն անելով. «Կոմունիզմը քանի սարսափ է առաջացնում շատերի մեջ: Մի՞թե հավատում եք, որ կոմունիզմի ուրվականը երբեւիցե կվերադառնա»:

Դահլիճ հետաքրքիր չէին կոմկուսի անայլընտրանքությունը ցուցանող եւ Բադալյանի թեկնածությունը պաշտպանող կրքոտ ելույթները: Կենտկոմի երկրորդ քարտուղար Վլադիմիր Դարբինյանի համոզմամբ, օրինակ, «Հակահեղափոխականությունը շարունակվում է, հակակոմունիզմը փոխում է պիտակները»: [illegible] «Դաշնակցությունը [illegible] ամբողջականությամբ, համարձակ է խաղի եւ խոսքի ազատությունների»: «Գալիք ընտրությունները հնարավորություն են տալիս հեռացնելու քաղաքական շառլատանների իշխանությունը»: «Կոմկուսն անհատ պաշտամունքներից, անցյալի սխալներից հրաժարված կուսակցություն է»: Երբ կոմկուսի քարտուղար Ռազմիկ Արզոյանը ներկայացրեց կուսակցության ծրագրային դրույթները, Երեւանի քաղկոմի առաջին քարտուղար Յուրի Մանուկյանը որոշ ինքնաշեն հայտարարություններ արեց. «Մեզ կշտամբում են, թե զավթել ենք օպերայի հրապարակը, ու վաղն այնտեղ կմնի Վազգեն Մանուկյանի ժողովուրդը: Չկա երկրորդ ժողովուրդ, կա մի կոմունիստական կուսակցության ժողովուրդ»: «Այսօր Երեւանի քաղաքապետարան գոյություն չունի, այսօր քաղաքապետարանը քաղկոմն է»: Վերջին արտահայտությունը, որ կարելի էր ընկալել իբրեւ ընտրություններից առաջ ընկնելու գայթակղություն, հետագայում, ի պատասխան մեր հարցի, պարզաբանեց Սերգեյ Բադալյանը [illegible]

[illegible] «Հանրապետական» կուսակցության նախագահ Աշոտ Նավասարդյանը հայտնելով, որ հարգում է ՀՀՇ-ում մտածողներին իբրեւ ակադեմիական մարդկանց, առանց «ՀՀՇ-ն պետք է [illegible]», միաժամանակ երկրապահներին կոչ արեց սթափվել, հրամանների փոխարեն ուղղել նշանակետին [illegible] ժողովուրդը»: Գյումրիի քաղկոմի ներկայացուցիչ Հակոբ Հակոբյանը «հեղափոխական Լենինականի անունից» հավաստիացրեց, որ թեպետ Երեւանը հայրենադարձից առաջ է ընկել (քաղաքապետարանին «փոխարինելու» առումով-Լ. Պ.), բայց 2-րդ փուլը կհետեւի Երեւանի օրինակին:

Այլ երկրներ էլ եղան, որ անմնացորդ պաշտպանեցին Սերգեյ Բադալյանի առաջադրումը: Համագումարը բացի համապատասխան որոշումից, ընդունեց բանաձեւեր Արեւելյան Հայաստանի Ռուսաստանին միանալու 170-ամյակի եւ նույնիսկ կոմունիստական մանիֆեստի ընդունման 150-ամյակի առնչությամբ: «Ազգային կուսակցության» համագումարն ավարտվեց Ինտերնացիոնալի դարձյալ ռուսերեն տարբերակով, որի ընթացքում լրագրողներս նկատողություն ստացանք նստած լսելու համար. «Նույնիսկ օտար երկրի հիմնը կանգնած են լսում»: Դժվար է ասել Ինտերնացիոնալը շփոթել էին ինչ-որ երկրի հիմնի հե՞տ, թե՞ իբրեւ ներկա կամ գալիք Հայաստանի հիմն էին ընկալել: Փաստն այն է, որ համագումարում ՀՀ հիմնն այդպես էլ չհնչեց:

Ինչեւէ, լրագրողների հարցերին պատասխանելով կոմկուսի առաջին քարտուղարը բացատրեց, որ մարդկանց խրտնեցնող «հեղափոխություն» բառի իմաստը «հասարակարգի փոփոխությունն» է, որ ռազմական գործողություններ չի ենթադրում, թեեւ «երբ բանը բանից անցնում է, ժողովուրդն իրավունք ունի օգտվելու բռնապետությունից ազատվելու իրավունքից», որ կոմկուսը չի սահմանել, հերթ է այլեւս չի կարելի հեծել այս ժողովրդին»: [illegible] նրա հետ ծանոթանալով [illegible] թեկնածությունների [illegible] սահմանադրական իրավունքը: «Նույն հաջողությամբ Գալինա Ստարովոյտովան կարող էր առաջադրվել»,- կողքից հուշեցին. «Կամ Էլչիբեյը»: Այնուամենայնիվ, [illegible] «կոմկուսը պատրաստ դի [illegible] կուսակցություն չէ» եւ չի պատրաստվում ՍԴ-ում վիճարկել հիշյալ խնդիրը: Սեփական հնարավորությունները գնահատելով, կոմկուսի առաջին քարտուղարն ասաց. «Այս անգամ կհաղթելու ենք»:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԼՂՀ. Հանդիպում շարժման առաջամարտիկների հետ

Շարունակելով Արցախի ազգային ազատագրական պայքարի 10-ամյակի հանդիսավոր տոնակատարության շրջանակներում շարժման առաջամարտիկների մասնակցությամբ «Կլոր սեղանների» անցկացումը՝ ԼՂՀ տեղեկատվության եւ մամուլի վարչությունը փետրվարի 6-ին զրույցի էր հրավիրել 1998 թվականի մայիսի 1-ին ստեղծված «Կռունկ» կոմիտեի անդամներին, նույն թվի փետրվարի 20-ին կայացած մարզխորհրդի պատմական նստաշրջանի մասնակիցներին: Արմո Ծատուրյանը, Համլետ Մովսիսյանը եւ Ռազմիկ Պետրոսյանը ԼՂՀ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին պատմեցին «Կռունկ» կոմիտեի ստեղծման, առաջին քայլերի, համաժողովրդական շարժման առաջին փուլում նրա ունեցած ներդրման մասին: Նրանք քաջահայտեցին մի շարք հանգամանքներ, մասնավորապես, թե ինչպես լուծարվեց կոմիտեն եւ վերածվեց Տնօրենների խորհրդի, արժեւորեցին վերջինիս տեղն ու դերը հետագա պայքարում: Լրագրողներին հետաքրքրեց, թե արդյոք պահպանվե՞լ են հիշյալ կոմիտեի ու խորհրդի փաստաթղթերն ու ամբողջ գրագրությունը: Այդ առնչությամբ կարեւորվեց նաեւ գոյամարտի համապարփակ տարեգրության անհրաժեշտությունը: Այնուհետեւ մասնակիցներն անդրադարձան մարզխորհրդի պատմական նստաշրջանին: Ծնավոն Պետրոսյանը, այն ժամանակվա մարզխորհրդի գործկոմի նախագահի տեղակալը, պատմեց, թե ինչպես է ծագել նստաշրջան հրավիրելու գաղափարը, ինչպիսի դժվարություններ են առաջացել նստաշրջանի անցկացումն ապահովելու գործում եւ թե ինչպես էին մարզկոմի այն ժամանակվա առաջին քարտուղար Կեւորկովն ու Բաքվի էմիսարները փորձում ամեն կերպ խոչընդոտել նստաշրջանի աշխատանքը: Նա վերհիշեց նաեւ այն զավեշտական իրավիճակը, երբ մարզխորհրդի գործկոմի նախագահ Օսիպովը գողացավ եւ թաքցրեց մարզգործկոմի կնիքը եւ ինչպես պատգամավորները հնարամտությամբ ելք գտան նաեւ այդ իրավիճակից: Վիգեն Հայրապետյանը, որը նախագահում էր պատմական նստաշրջանը, պատմեց, թե որքան դժվար էր նստաշրջանի աշխատանքները ղեկավարելը եւ որ ի տարբերություն ամբողջատիրական վարչակարգի օրոք անցկացված բոլոր նստաշրջանների, երբ կուսակցական կոմիտեի կողմից գրվում կամ գրանցվում էին բոլոր ելույթները, այս անգամ մարդիկ եկել էին իրենց սրտի խոսքը ասելու եւ դուրս թափելու 10-ամյակների ընթացքում կուտակված վիրավորանքն ու հոգու խռովքը: Վերհիշելով այդ խռովահույզ օրերը՝ նա ընդգծեց, որ ուղղակի ապշած էր մարդկանց քաղաքական հասունությունից, համարձակությունից: Հրավիրվածներն այն միասնական կարծիքը արտահայտեցին, որ պայքարի առաջամարտիկներն ու գաղափարախոսները լիովին տիրապետում էին իրավիճակին, մասնավորապես «Կռունկ» կոմիտեն եւ ապա Տնօրենների խորհուրդը ըստ ամենայնի կազմակերպում էին բոլոր աշխատանքները՝ ներկայացուցիչներ ունենալով բոլոր շրջաններում եւ համակարգելով նրանց գործունեությունը: Ասել է թե՝ տարերային եւ անկազմակերպ չէր շարժումը, ավելին, բռնկվել էր իսկական ժամանակին եւ ընթանում էր նպատակասլաց հունով: Մուրադ Պետրոսյանը անդրադարձավ մեր դարի ընթացքում ժողովրդական ընդվզումներին, որոնց տրամաբանական շարունակությունն էր 80-ականների շարժումը: Նա խոսեց այն անհատների եւ գործիչների մասին, ովքեր խորհրդային ամբողջատիրության ամենադաժան ժամանակում բարձրացրին Արցախի հարցը՝ իրենց վրա ուղղելով բռնատիրական վարչակարգի մամլիչ ուժը: Նա եւ Ռազմիկ Պետրոսյանը ներկաների ուշադրությունը հրավիրեցին այն հանգամանքին, թե ինչպես է ժամանակի ընթացքում արմատավորվել զինված պայքարի գաղափարը եւ ինչ միջոցներ են ձեռնարկվել արցախցիների խաղաղ եւ օրինավոր պայքարը արյան մեջ խեղդելու: «Կլոր սեղանի» մասնակիցները ընդգծեցին, որ պայքարի 10 տարիների ընթացքում չի եղել գեթ մի պահ, որ իրենք կասկածեին ընտրած ուղու ճշմարտացիությանը եւ կորցնեին հավատը վերջնական հաղթանակի հանդեպ:

[illegible]
Ստեփանակերտ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մեղադրական

ԾԱԳԿՈՒՄ

Անսկզբունքայնությունը ծնում է դասալքություն, դասալքությունը՝ դավաճանություն

Այսօր հանրապետության խաղաքացիների զգալի մասի ուշադրությունն ամբողջովին ուղղված է ներքաղաքական կյանքին, յուրաքանչյուրը յուրովի գնահատում է իրավիճակը, տարբեր գնահատականներ տալով այս կամ այն գործչի վարքագծին, որոնք երբեմն հիմնավոր են կամ անհիմն, ճիշտ են կամ սխալ, օբյեկտիվ են կամ սուբյեկտիվ: Թողնենք ամեն ինչ եւ անդրադառնանք Ազգային ժողովի այն պատգամավորների վարքագծի քննությանը, որոնք հանդես բերեցին անկայունություն, դավաճանելով իրենց իսկ որդեգրած սկզբունքներին ու գաղափարներին:

Դիտելով որոշ պատգամավորների երեսները, համոզվեցի, որ նրանցից շատերը ոչ թե պատգամավոր են դարձել իրենց ընտրողների ձայնը բարձրագույն մարմնում ներկայացնելու, այլ նախկինում թալանած ավարը օրենսդրորեն պահպանելու նպատակով: Եվ երբ տեսան, որ մի փոքր անկայունանում է իրավիճակը եւ խախտվում են իրենց խմբակցության հիմքերը, սկսեցին քանդել այն շենքի սյուները, որոնց հովանու տակ տարիներ շարունակ գոյատեւել են՝ հանրային ունեցվածքի թալանից ստացված միջոցների հաշվին ավելի ուռճացնելով իրենց գրպանները: Առանց ամոթ զգալու [illegible] պատգամավորներից շատերը հանդես եկան որպես «երկրապահներ»: Դրանք այն անձինք են, որ միայն «ջիպերով» են գնացել Ղարաբաղ ճանապարհին քեֆեր, կերուխումներ սարքելով: Եթե փորձենք ստուգել, պարզ կպարզվի, որ նրանցից գուցե շատերը զենք բռնել եւ գործածել չգիտեն: Էլ ինչ մնաց, որ կոչվեն երկրապահներ: Այդ ինչպե՞ս պատահեց, որ նոր հիշեցին իրենց «մոռացված» կոչումը եւ դասալիքների նման թողեցին ռազմադաշտը: Եվ զարմանալի է, որ երկրապահները հավասարեցին այդ անսկզբունքայիններին: Գուցե պա՞հն էր այդպես թելադրում, եւ այդ ժամանակ կարելի էր ներել, հանդես բերել զսպվածություն: Հաշվի առնելով դա, հետագա ընտրություններում պետք է լինել զգոն եւ թույլ չտալ, որ այդպիսի դավաճանները խցկվեն հայրենանվեր գործունեություն ծավալողների շարքերը: Պետք է նկատի ունենալ, որ նրանք հետագայում ավելի վատ են խայթելու իրենց իսկ ընկերոջը: Ակամա հիշեցի խտացված իմաստությունը, որը հայ գրողներից մեկը սերունդներին է մատուցել հետեւյալ ձեւով. այսօր մենք դասատուներին քիչ ենք վճարում, դասախոսներին նույնպես, ուսանողների զգալի մասը սովորում [illegible] ված կրթություն է ստանում, ասածները սեղմած մի կերպ դիմանում, որպեսզի այս երկիրը երկիր դառնա: Իսկ դուք, պարոնայք որոշ մարզպետներ, նախկին գործկոմների նախագահներ եւ տեղակալներ, մի՞թե տուն գնալուց հետո չեք ամաչում ձեր մտերիմներից, եւ ասացեք խնդրեմ, ինչպե՞ս եք նստելու այն աթոռներին, որոնց գլխավերեւում մի քանի ամիս առաջ [illegible] կախում էր [illegible] ոնի դիմանկարը: Որտեղ է ձեր պարկեշտությունը, համեստությունը, զինակցի հավասարմությունը: Ես համոզված եմ, որ ձեր ղեկավարման այսօրվա անկարողության մեղքը փորձեցիք փաթաթել ՀՀ նախագահի վզին: Բացառված չէ, որ այդպես եք վարվելու նաեւ հետագայում: Չեմ բացառում նաեւ, որ ձեզանից շատերն արդեն նախապատրաստել են մի քանի կուսակցությունների անդամատոմսեր եւ երեւի պահում են չհրկիզվող պահարաններում հարմար պահի սպասելով, որպեսզի օգտագործեն դրանցից որեւէ մեկը:

Մենք գիտենք, որ շատ սխալներ է թույլ տվել ՀՀ նախագահը, սակայն տասնապատիկ մեծ են ձեր սխալները, որովհետեւ ձեր ղեկավարած մարզերի բնակիչներին հասցրել եք աղքատության եզրին: Ձեր վերաբերմունքի պատճառով հասցրել եք նրան, որ գյուղի բնակիչը կամաց-կամաց փոխել է իր բազմադարյա սովորույթը՝ հյուրասիրությունը: Այդ է պատճառը, որ շիրակցին հանդիպելով իր վաղեմի ընկերոջը, ամաչում է նրան տուն հրավիրել: Գավառեցին խուսափում է իր ծանոթների հետ երկար խոսելուց, որովհետեւ գործ վաստակը նույնիսկ չի ապահովում հանապազօրյա ապրուստը: Էլ ինչ մնաց, որ հյուրասիրի:

Եթե այդպես է, ապա ինչո՞ւ եք նորից ձգտում մնալ ասպարեզում: Գուցե նրա համար, որ գյուղացիների վերջին կովը կամ արտադրած մթերքը վերցնեք հարկերի ու տույժերի դիմա՞ց: Ոչ, դա ձեզ չի հաջողվի արդեն: Ի սեր Աստծո, հեռացեք այն թիմի հետ, որ մի ժամանակ եկել եք միասին: Եթե լեւոնականները վստահեցին ձեզ տեղ «վերցրին» [illegible] ղեկերոն նստեցրին, ապա իմացեք, որ ժողովուրդն այսուհետ դա թույլ չի տա, քանի որ արդեն պարզվել է ձեր դիմակը, դուք ամբողջովին բացահայտել եք ձեր իսկական էությունը եւ բարոյական իրավունք չունեք ղեկավարելու այն մարդկանց, որոնք վաղուց չեն վստահում ձեզ:

ՀՐԱՉԻԿ ՁԱԽԱՐՅԱՆ

Նոր կազմակերպություն եւ նոր մատենաշար

Հայ ազգայնականները աստիճանաբար «բացահայտվում են»

Լույս է տեսել ինքզինք «Ազգայնական» ակումբ հայտարարող առայժմ անհայտ մի կազմակերպության «Ազգայնական միտք» մատենաշարի առաջին գիրքը: Հատորը մեկտեղել է Գարեգին Նժդեհի հանրամատչելի ոճով գրված, ազգայնական խորհրդածություններով հարուստ երեք գրույկները՝ «Էջեր իմ օրագրէն», «Բաց նամակներ հայ մտաւորականութեան» եւ «Ոգիների պայքարը հայերի դեմ», որոնք շուրջ 70 տարի առաջ տպված լինելով, հազվագյուտ մասունքների էին վերածվել:

«Իբրեւ նախաբան» վերնագրված ներածական գրության մեջ «Ազգայնական» ակումբը հայտարարում է. «Սկսելով «Ազգայնական միտք» շարքը, հայ հասարակությանը ներկայացնում ենք ազգայնական մտքի (հայ եւ օտար) դրսեւորումները, նպատակ ունենալով այդօրինակ գաղափարախոսության տարածումն ու արմատավորումը մեր կյանքում»:

«Իբրեւ նախաբան»-ին հետեւում է Գ. Նժդեհի ընդարձակ կենսագրականը, որի կազմողն է Մուշեղ Լալայանը: Միջանկյալ հայտնենք, որ Լալայանը մինչեւ անցյալ տարվա ավարտը խմբագրում էր «Հանրապետական» պաշտոնաթերթը: Կենսագրականում Մ. Լալայանը Նժդեհին ներկայացնում է ոչ միայն որպես մարտիկի, այլեւ իբրեւ ազգայնական գաղափարախոսության կրողի, տարածողի եւ ազգային առաջնորդի:

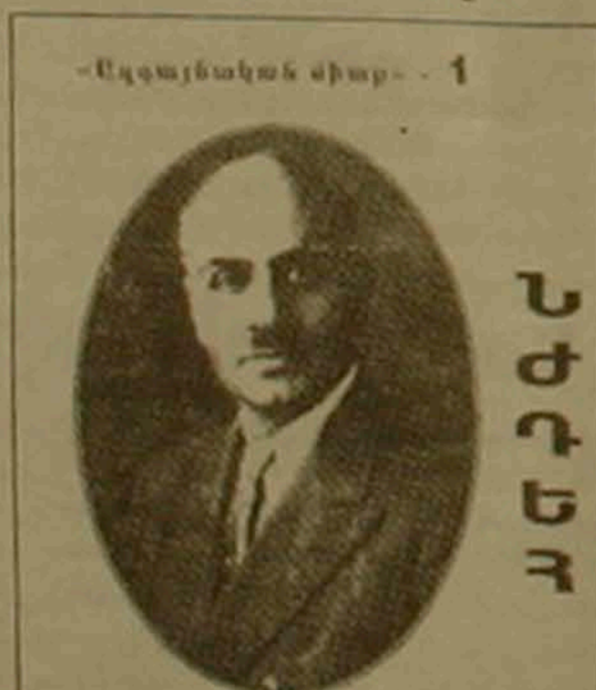

Նժդեհյան երեք հրատարակությունները գրվել են այս դարի 20-ական թվականներին հայության մեջ համատարած պարտվողական տրամադրությունների պայմաններում: Աշխատությունների մեջ Նժդեհը ախտորոշում է հայության այդ հիվանդությունը՝ պարտվողականությունը եւ առաջարկում բուժամիջոցը՝ հավատալ միայն սեփական ուժերին, որոնցով կարելի է հրաշքներ գործել: Նժդեհը առանձին գրում է ազգային դաստիարակության, հայ մոր դերի, ռազմական հրամանատարի վարքականոնի, հայ երիտասարդության պատմական առաքելության եւ շատ այլ հարցերի մասին:

Նժդեհյան այս հատընտիրը մի արժեքավոր ուղեցույց է ազգային գաղափարախոսությամբ հայոց բանակը, հայ երիտասարդությանը (հատկապես ուսանողությանը) ու ընդհանրապես հայությանը դաստիարակելու համար: Դրա հրատարակումը, մանավանդ այս օրերին, հասկանալի է մի քանի առումով: Հուսով ենք, որ հատորի հրատարակիչներն իրենց ակումբի «բացահայտումից» հետո կբացահայտեն նաեւ իրենց ինքնությունը եւ իրենք կբացատրեն հատորի հրատարակման շարժառիթները (որոնց մասին այդքան ժլատորեն գրված է ներածականում) եւ ակումբի գործունեության ծրագիրը:

Հասկանալի է նաեւ այն, որ 160 էջանոց այս հատորը «Ազգայնական» ակումբը նվիրել է Ֆրանսիայում «ցմահ բանտարկության դատապարտված վրիժառու-ազատամարտիկ Վարուժան Կարապետյանին եւ Հայ դատի նվիրյալ բոլոր հայորդիներին»:

Տարեսկզբին լույս տեսած Ալեքսանդր Վարդեսյանի «Արիականք» հատորից հետո Նժդեհյան այս հատընտիրի հրատարակումը հուշում է, որ հայ ազգայնականները սկսել են զգալիորեն աշխուժանալ, թեեւ նրանց գործունեությունն առայժմ սահմանափակվում է հրատարակություններով:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ՀՀՇ

Առաջադրվե՞լ, թե չառաջադրվել

Առանց էական մեկնաբանությունների ներկայացնենք այն պատճառները, որոնք անհրաժեշտ են դարձնելու ՀՀՇ-ի թեկնածուի ներգրավումը ՀՀ նախագահական ընտրություններին: Պատճառներից ոչ մեկին չի խանգարում այն փաստը, որ կուսակցությունը հենց նոր է զիջել իշխանությունը (եթե, իհարկե, վերջին հինգ տարիներին ունեցել է), ինչպես նաեւ այն փաստը, որ ՀՀՇ-ն կարող է եւ չառաջադրել իր թեկնածուին, այլ պաշտպանել մեկ ուրիշին կամ ընդհանրապես թեկնածու չունենալ: Վերջին երկուսից առաջինը չի գոհացնում կուսակցության մեծամասնությանը (պատճառ 2), երկրորդ հնարավորությունը նույնպես փոքր է, քանի որ առաջադրված ոչ մի թեկնածու ըստ էության չի դավանում ՀՀՇ գաղափարախոսությունը, թեպետ հնարավոր է՝ այդպես էլ չկարողանա շրջանցել այն:

Այսպիսով, ինչ պատճառներ ունի ՀՀՇ-ն նախագահական ընտրություններում պայքարի մեջ մտնելու ենթատեքստում (այսինքն, պատճառներ, որոնց մասին չի կարող հայտարարել բարձրաձայն).

1) Որպեսզի խանգարի ցանկացած թեկնածուի, բայց սա իմաստ չունի, քանի որ որեւէ մեկին խանգարելուց բացի ՀՀՇ-ն պետք է վկայի նաեւ իր արժանիքները, որոնց համար ձայներ է ստանալու:

2) «Խաղի մեջ» լինելու համար, քանի որ ով էլ ընտրվի, լուծարելու է խորհրդարանը, իսկ ՀՀՇ-ն պետք է պատրաստ լինի նաեւ ԱԺ ընտրություններին (խորհրդարանը չի լուծարվի մեկ դեպքում՝ եթե հաղթի պաշտպանության նախարարի (եթե նա իր թեկնածությունը դնի) եւ երկրապահների թեկնածուն, քանի որ նրանց թիվն այսօր մեծամասնություն է: Սակայն նոր նախագահը կարող է լուծարել ԱԺ-ն, քանզի բավարար մեծամասնություն չէ):

3) Ցույց տալու համար, որ կուսակցությունը գոյություն ունի եւ մտադիր էլ չէ փոքր-ինչ նահանջելու:

4) Ճշտելու համար իր էլեկտորատը: 91 թվից մինչեւ հիմա ՀՀՇ-ն չգիտի, թե ինչքան համակիրներ ունի, ինչքան են կոնկրետ ՀՀՇ-ին վերապահված ձայները: 91-ին ՀՀ նախկին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընտրվեց համազգային ոգեւորությամբ, այսինքն, նրան ընտրեցին ոչ որպես ՀՀՇ թեկնածուի, այլ այդ տարիների համար մեր պետականության իրական երաշխավորի, ավելացրած նաեւ այն, որ դեռեւս ոչ մի լուրջ պատճառ չկար նրան չընտրելու: Ավելի ճիշտ, հասարակությունը դեռեւս չգիտեր, թե ում է ընտրում: 95-ի ԱԺ ընտրություններին ՀՀՇ-ն մասնակցեց «Հանրապետություն» միավորման մեջ լինելով, ուստի հնարավոր չեղավ ճշտելու «մերկ» միայն ՀՀՇ-ին տրված ձայները: Դրանից բացի, ԱԺ ընտրությունները սկիզբ դրեցին ձայները կեղծելուն, իսկ կեղծ ձայներով հնարավոր չէր իրական վարկի մասին պատկերացում կազմել: 96-ի նախագահական ընտրություններին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը միանգամից մոտ 100 հասարակական-քաղաքական եւ ոչ քաղաքական կազմակերպությունների «ընտրյալն» էր, եւ դարձյալ ՀՀՇ-ն չկարողացավ ճշտել «մերկ» ձայները: Իսկ խնդիրն էլ հենց այն է, որ ՀՀՇ-ն ունի՞ իր կառավարելի ձայները: Ընդհանուր առմամբ Հայաստանում ռեյտինգ ճշտելը եղել է փոքր կամ ընդդիմադիր կուսակցությունների խնդիրը:

5) Չխրտնեցնելու համար կազմակերպության շարքային անդամներին, նրանց մեջ ՀՀՇ-ի հեղինակությունը զգաստ պահելու համար: Զուտ ակտիվ մասնակցությունը, առանց թեկնածուի, կազմակերպությանն իներցիայով կմատնի անդեմության:

6) Եվս մեկ անգամ հասարակությանը փորձելու հավատացնել ՀՀՇ-ի քաղաքական, տնտեսական գաղափարների իրավացիությունը:

7) Միակ կուսակցությունն է, որի տնտեսական եւ քաղաքական ծրագրերը ասպարեզում եղածներից միակ փորձարկվածներն են եւ այս կամ այն չափով քննություն բռնածներն են: Այս փաստարկը ամենայն հավանականությամբ կաշխատի մայրաքաղաքից հնարավորին չափ հեռու:

8) Թեկնածու ունենալով որպես ընդդիմադիր կազմակերպություն (դեռեւս հայտնի չէ, թե հանրապետությունում ում եւ ինչին է ընդդիմադիր ՀՀՇ-ն, երբ դեռեւս չկա ձեւավորված իշխանություն, որի հետ կարելի է համաձայնվել կամ չհամաձայնվել), ՀՀՇ-ն առաջին անգամ ընտրություններին է գնում դրանք ժողովրդավարական տեսնելու հույսով, քանի որ այլեւս կորցնելու բան չունի: Այս ընտրություններն ինչ-որ իմաստով ՀՀՇ-ի վերջին ճակատամարտն են:

9) Քանի որ մեծ է արդար ընտրությունների հույսը, բնավ չարժե բացառել ՀՀՇ-ի մասնակցելու եւ հաղթելու հնարավորությունը: Այդ հույսը միաժամանակ երկսայրի սուր է, քանի որ արդար ընտրությունների պարագայում շատ հնարավոր է, որ ՀՀՇ-ն ընդհանրապես ձայներ չստանա ժողովրդից: Այսօր ՀՀՇ-ի դեմ կխոսեն նաեւ այն մեղքերը, որոնք կատարել են երկրապահների կողմն անցած մարզպետները եւ ներկայիս ժամանակավոր իշխանությանը ենթարկվող գործադիր մարմինները: Չի բացառվում, որ սրանց ծառայամտությունը դարձյալ մեզ զրկի արդար ընտրություններ անցկացնելու հնարավորությունից:

Այժմ թվարկենք այն պատճառները, որոնց դեպքում ՀՀՇ-ն նախագահական ընտրություններում չի առաջադրի իր թեկնածուին: Ի տարբերություն նախորդ պատճառների, սրանք բխում են մեկը մյուսից, այսինքն մեկ պատճառի առավել մասնավորեցված տարբերակներն են, այնպես որ արտաքուստ ճիշտ կլինի, եթե ՀՀՇ-ն առաջադրի իր թեկնածուին:

ա) Մեծ է պարտվելու հավանականությունը, հատկապես երբ հասարակությունը դեռ չի բորբոքել ամեն ինչում ՀՀՇ-ին մեղադրելու մոլուցքը:

բ) Կարելի էր հաշտվել պարտության գաղափարի հետ, սակայն չի բացառվում, որ ՀՀՇ թեկնածուն կկրի ջախջախիչ պարտություն, որն իշխանությունը (առնվազն իշխանության պատրանքը) հենց նոր զիջած կազմակերպության համար մխիթարական ոչինչ չի խոստանում:

գ) Թեկնածուի, ըստ այդմ ողջ կազմակերպության հեղինակությունը վտանգի ենթարկելու վախը:

դ) Անհավատությունը սեփական ուժերի նկատմամբ, ըստ այդմ ակամա խոստովանությունն այն բանի, որ ՀՀՇ-ն իր ցանկացած քայլով եւ գաղափարով սխալվել է, եւ որ տրամաբանական եւ իրավացի էր սխալ գաղափարներով իշխանություն (կամ իշխանության պատրանքը) տանուլ տալը:

Թվարկած պատճառներից եւ ոչ մեկը մյուս կուսակցությունների, ասենք ԱԺՄ-ի, ԻՄ-ի, ՍԻՄ-ի, ՀԴԿ-ի համար չի աշխատում: ԱԺՄ-ն, օրինակ, վստահ է իր հաղթանակին եւ դա հիմնավոր վստահություն է: ԻՄ-ը պարտության մասին չի էլ ուզում լսել, այսինքն, չի տեսնում հեղինակությունը վտանգելու ոչ մի խնդիր: Այս կազմակերպության ամբողջ հեղինակությունը Հայրիկյանն է, որի հավակնությունները կազմակերպությանը թույլ չեն տալիս մտածել եւ գործել ըստ արժանապատվության եւ ինքնասիրության: ԱԺՄ-ն, ինչպես երբեք, մոտ է իրական իշխանություն լինելու փաստին, ուստի այս կուսակցությունը նույնպես չունի պարտվելու խնդիր: Պարտվելու դեպքում էլ ողբերգությունը մեծ չէ, ԱԺՄ-ն ունի դրա փորձը: ՀԴԿ-ի թեկնածուն կարող է լինել սոսկ կուսակցության ռեյտինգը ճշգրտող մեկը, որն ինքնին տեղ չի տալիս քաղաքական ոչ մի իրողության: Չի բացառվում, որ ՀԴԿ-ն կմտնի դաշինքի մեջ եւ ձեռքից բաց կթողնի ռեյտինգի ճշգրտումը գոնե հետագա նախագահական ընտրություններին մասնակցելու համար: ՍԻՄ-ն արդեն իսկ իրեն պատկերացնում է դաշինքի մեջ, այս կուսակցության միանձնյա պայքարի մեջ մտնելը թվարկած պատճառներից ոչ մեկի մեջ չի տեղավորվում: Այս կուսակցությունը, ինչպես ՀԴԿ-ն, դեռեւս չի ապահովում անհրաժեշտ, թեկուզ փոքր, բայց հաստատուն ռեյտինգ ունեցող կուսակցության պատկերացումները: Նա մնում է «կոմիքսային» կուսակցություն:

ՀՅԴ-ն դեռեւս լռում է, բայց կարող է ունենալ երկու թեկնածու՝ Ռոբերտ Քոչարյան եւ Վահան Հովհաննիսյան: Եվ բոլորը գիտեն, որ ազգային գաղափարախոսության այս խառնված փուլում բնականաբար առաջնությունը տրվելու է այս երկու ազգայնական թեկնածուներից մեկին: Եվ ահա թե որտեղ ՀՀՇ-ն անելիք չունի:

ԱՐՏՈՒՐ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՄԱՀԱՓՈՐՁ

Շեւարդնաձեն առաջին մեղադրականն ուղղեց նավթային հզոր ուժերին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՖՐԱՆՍՊՐԵՍ: Խոշոր նավթային ռեսուրսների առկայությունը Կովկասում սրեց լարվածությունը տարածաշրջանում, որը Խորհրդային Միությունը հմտորեն կասեցնում էր եւ որի վերջին արտահայտությունը Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ կատարված մահափորձն էր: Փրկվելով մահափորձից, Շեւարդնաձեն առաջին մեղադրականն ուղղեց «նավթային հզոր ուժերին»: Ինչպես տարածաշրջանի մյուս երկրները, այնպես էլ Վրաստանը նավթային «մանանեխն» ու նավթային ճանապարհների վերահսկումը համարում է տնտեսական վերելքի ամենահուսալի միջոցը: 1991-ին Սովետական Միության փլուզումը, դրա հետեւանքով առաջացած նոր պետությունները գրգռեցին ազգային, տարածաշրջանային եւ միջազգային պրոբլեմները Կովկասի նկատմամբ, քանի որ այն համարվում է աշխարհում նավթով ամենահարուստ շրջաններից մեկը եւ գրեթե շահագործված չէ: Ադրբեջանի անկախացումից անմիջապես հետո, 1991 թ. օգոստոսին, Թուրքիան ԱՄՆ-ի խրախուսմամբ շտապեց Բաքվի հետ վերահաստատել պատմական բարեկամությունը եւ ճշգրտել ընդհանուր շահերը: Երկու հրատապ խնդիր կար լուծելու. նախ պետք էր զսպել պատերազմը Լեռնային Ղարաբաղում (որտեղ մեծամասամբ հայազգի բնակչությունը Հայաստանի աջակցությամբ ճնշում էր գործադրում Ադրբեջանի վրա) եւ հետո ամերիկացիների հետ ռուսներից ավելի շուտ հասնել Կասպից ծովի բարիքներին: Նույն 1991-ին անկախացավ նաեւ Վրաստանը: Նա հզոր էր փորձում խուսափել Մոսկվայից, որը անմիջապես հասկացավ, թե ինչպես կարելի է օգտագործել երկրի անջատողական ուժերը: Աբխազիան ռուսական Կովկասին սահմանակից, Օսիան եւ Թուրքիային սահմանակից Աջարիան: Անդրկովկասում նավթային արկածախնդրության սկզբնական շրջանում, 19-րդ դարի վերջին, Վրաստանը մեծապես շահեց Կասպից եւ Սեւ ծովերն իրար կապող նավթատարից: Շեւարդնաձեի նպատակներից մեկն այս ուղու վերականգնումն է եւ ադրբեջանական նավթի փոխադրումը Արեւմուտք առանց Ռուսաստանի միջամտության: Միակ մրցակից նավթատարը կարող է լինել Հայաստանով եւ Լեռնային Ղարաբաղի հյուսիսով անցնող նավթատարը, որը Բաքուն կկապի Թուրքիային, [illegible] պայմանավորված Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի վերջնական հաստատման անհրաժեշտությունը, ինչին էլ նպատակաուղղված են ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի ջանքերը: Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, որը փուլային տարբերակի կողմնակից էր, փետրվարի սկզբին հրաժարական տվեց վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ունեցած արմատական անհամաձայնության պատճառով: Ռոբերտ Քոչարյանը ԼՂ ինքնահռչակ հանրապետության նախկին նախագահը, փաթեթային լուծման ջատագով է: Ինչ վերաբերում է ռուսական Կովկասին, ապա այնտեղ նույնպես իրավիճակը փայլուն չէ: Տարածաշրջանային նավթավերամշակման խոշորագույն կենտրոնը Չեչնիան, 1993-ից ի վեր առճակատման մեջ է Մոսկվայի հետ: Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովը որոշել է դադարեցնել բանակցությունները Ռուսաստանի հետ, քանի որ վերջինս չի կատարում իր պարտավորությունները: Ռուսաստանն իր հերթին 1997-ին մի պայմանագիր կնքեց Բաքվի հետ նոր նավթատարի շահագործման վերաբերյալ, որը Բաքվի նավթը կհասցնի Նովոռոսիյսկ Սեւ ծովի ափ, շրջանցելով արտասահմանով Չեչնիան: Նավթային փորձագետների եւ դիվանագետների կարծիքով կովկասյան սեւ ոսկու լիարժեք շահագործումը կիրականանա միայն տարածաշրջանային լարվածության վերացումից հետո: Խնդրի լուծման մյուս տարբերակները նույնպես կապված են դժվարությունների հետ: Օրինակ, նավթի առաքումը Պարսից ծոց խոչընդոտվում է ԱՄՆ-ի եւ Իրանի միջեւ գոյություն ունեցող հակադրությամբ: Ելքը դեպի Չինական ծով Չինաստանի միջով կամ Հնդկական օվկիանոս Աֆղանստանով առայժմ չի քննարկվում:

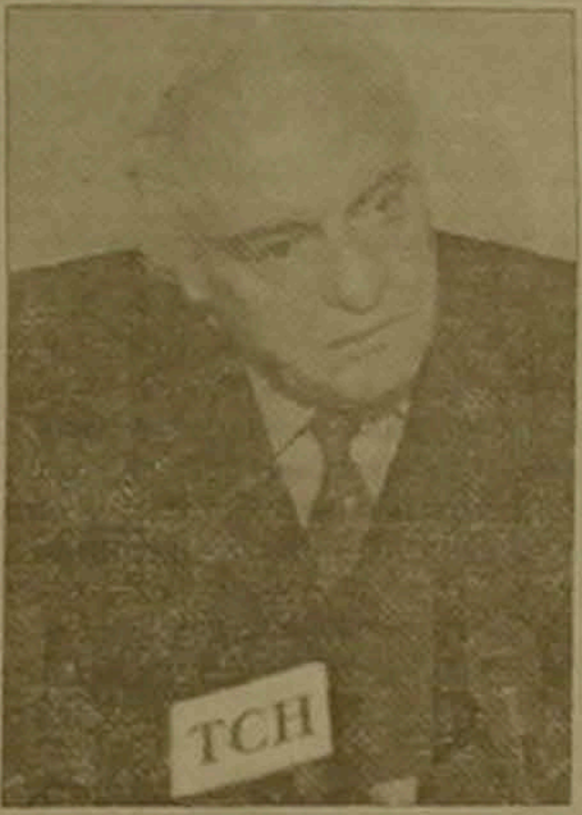

Ժան Բուասոնա. «Եվրոն չի գոյատեւի առանց դաշնային պետության»

Ո՞րն է միասնական դրամադրույթի եվրոյի ստեղծման նպատակը 350 մլն եվրոպացիների համար եւ ինչպիսի՞ խոչընդոտներ կարող են լինել այդ դրամադրույթի օգտագործման ընթացքում: Այս եւ մյուս համանման հարցերին փորձում է պատասխանել ֆրանսիացի հայտնի տնտեսագետ Ժան Բուասոնան վերջերս լույս՝ ընծայած «1999 թ. հեղափոխությունը. Եվրոպայից եվրո, եվրոյից Եվրոպա» գրքում: Օրերս «Պարի մատչ» հանդեսի թղթակիցը նրա հետ հարցազրույց ունեցավ, որը ներկայացնում ենք ստորեւ:

– Ժակ Շիրակը եւ Լիոնել Ժոսպենը Ձեր կարծիքով ինչպիսի՞ եվրոպացիներ են. չափավորակա՞ն, թե՞ համոզված:

– Ոչ մեկը, ոչ էլ մյուսը չունեն միասնական եվրոպայի այն մեծ կամքը, որ ունեին Ֆրանսուա Միտերանը, Վալերի Ժիսկար դ'Էստենը, Ռեմոն Բարը եւ Ժակ Դելորը: Երկար ժամանակ Ժակ Շիրակը չէր հավատում միասնական դրամադրույթի հնարավորությանը, քանզի նրա կարծիքով անհնար է դրամադրույթ ստեղծել առանց պետության: Իսկ եվրոպական դաշնային պետության կառուցման հնարավորությանը նա չի հավատում: Ինչ վերաբերում է Լիոնել Ժոսպենին, նա ձախերի ներկայացուցիչն է եւ նրա համար եվրոն եւ դրա հետ կապված հարցերն աջերի գործն են, ուստի պետք է վերապահությամբ ընկալվեն: Այդ երկու գործիչներն էլ այսօր իշխանություն ունեն, եւ ես ուզում եմ հավատալ, որ նրանք կողմ են միասնական դրամադրույթի ստեղծմանը:

– Ձեր գրքում Դուք չեք բացառում այն վտանգը, որ «Ժոսպենի կառավարությունը կարող է ի չիք դարձնել իր ստացած ժառանգությունը»: Արդ, եվրոյի ստեղծումը հարցականի տա՞կ եք առնում:

– Միասնական դրամադրույթը կստեղծվի ժամանակին, դա հաստատ է: Իրական խնդիրը դրա հաջողությունն է: Մեծ վտանգների ժամանակաշրջանը կընդգրկի 1999-2002 թթ., երբ շրջանառության մեջ կդրվի եվրոն:

– Խոսքն արտաքի՞ն, թե՞ ներքին վտանգների մասին է:

– Միասնական դրամադրույթին սպառնում է երեք ներքին վտանգ. 1) եթե այն շրջանառության մեջ դնող կառավարությունները չստեղծեն եվրոպական դաշնային պետություն, եվրոն երկար չի գոյատեւի, 2) եթե գործազրկությունն աճի, վիճակի այդ բարդացումը հանիրավի կվերագրվի միասնական դրամադրույթին, 3) եվրամիությունն ընդլայնելուց առաջ հարկավոր է անպայման մտածել դրա ֆեդերալ կազմակերպման մասին:

– Ձեր կարծիքով, Քոլը եւ Միտերանը գաղտնի համաձայնություն կայացրե՞լ են արդյոք այն մասին, թե եվրոպայի կենտրոնական բանկի առաջին նախագահը պետք է ֆրանսիացի լինի:

– Իմ ներգրավվածությունը եւ տեղեկությունները ենթադրել են տալիս, որ նման համաձայնություն չի եղել: Ֆրանսիային ձեռնտու չէ նախագահ լինել այդ բանկի սկզբնական շրջանում, քանզի այդ դժվար ժամանակահատվածում նախընտրելի կլինի որեւէ փոքր երկրի նախագահությունը: Ներկայումս արդեն համաձայնեցված է, որ եվրոպայի կենտրոնական բանկի առաջին նախագահը լինելու է հոլանդացի Վիմ Դույզենբերգը: Եռամյա պաշտոնավարությունից հետո նա հրաժարական կտա, որպեսզի ֆրանսիացի փոխնախագահ Ժան Կլոդ Տրիշեն փոխարինի իրեն հետագա հինգ տարիներին:

– Եվրոն կարո՞ղ է արդյոք կրճատել գործազրկությունը:

– Այո: Դրա համար կա երեք պատճառ: Առաջինը հոգեբանականն է. եվրոպացիները կրկին կհավատան իրենց երկրորդն այն է, որ վարկային տոկոսները կնվազեն դրամափոխանակման տոկոսների վերացման հետեւանքով: Եվ վերջապես, կնվազի արտահանական ոլորտներում աշխատողների թիվը: Այսպես, եթե այսօր 4 ֆրանսիացուց մեկն աշխատում է արտահանման համար (իսկ դա կապված է որոշակի ռիսկի հետ), ապա եվրոյի ստեղծումից հետո այդ ոլորտում կաշխատի 10-ից մեկը:

Պ. Ռ.

ԵՐԵՎԱՆ

Մոսկվան Գրոզնիին առաջարկում է «կրկնակի փոխզիջման տարբերակ»

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չեչնիայի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական ոլորտի կայունացման պետական հանձնաժողովի ղեկավար, ՌԴ փոխվարչապետ Ռամազան Աբդուլատիպովը հանդես է եկել համապետական կենտրոնի նոր առաջարկություններով, որոնցով Գրոզնիին առաջարկվում է «կրկնակի փոխզիջման տարբերակ»:

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, Աբդուլատիպովը պարզաբանել է, որ, այս առաջարկությունների համաձայն, Չեչնիան առավելագույն ինքնիշխանություն է ստանում 1991-1993 թվականների համեմատությամբ: Ընդսմին Ռուսաստանը «կորցնում է իր շահերի նվազագույնը» նույնպես 1991-1993 թվականների համեմատությամբ:

Դա նշանակում է, որ համապետական կենտրոնն ընդգծում է, Ռուսաստանի տարածքային ամբողջականությունը բանակցությունների առարկա չէ: Չեչենական կողմը «շատ հարցեր» լուծում է «ինքնուրույն», բացի միջազգային իրավունքի սուբյեկտ դառնալու իրավունք ստանալուց, ավելացրել է Աբդուլատիպովը:

Կասպից ծովի վիճելի տարածքների համատեղ օգտագործման արձանագրություն ստորագրվեց

ԱՍՏՐԱԽԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կասպից ծովի հարցերի համաձայնեցման հանձնաժողովների արձանագրության ստորագրմամբ օրերս Աստրախանում ավարտվեցին Ռուսաստանի եւ Ղազախստանի պատվիրակությունների բանակցությունները:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, երկու օրվա ընթացքում պատվիրակությունները քննարկել են լայն շրջանակի հարցեր՝ կապված Կասպից ծովի բնօգտագործման, էկոլոգիայի եւ հարստությունների պահպանման հետ՝ երկու պետությունների շահերի հավասարմամբ:

Բանակցությունները հիմնականում ընթացել են դռնփակ: Սակայն, ինչպես հայտնել է Ռուսաստանի պատվիրակության ներկայացուցիչ, Աստրախանի մարզի նահանգապետ Անատոլի Գուժվինը, դրանց արդյունքները եւ ստորագրված արձանագրությունը վերացնում են Կասպից ծովի օգտագործման շուրջ Ռուսաստանի եւ Ղազախստանի միջեւ մինչեւ օրս գոյություն ունեցող մի շարք էական վիճելի հանգամանքներ: Մասնավորապես որոշված է, որ վիճելի տարածքներում նավթի արդյունահանումը համատեղ կիրականացնեն «ԼՈՒԿօյլ» եւ «Կազախօյլ» ֆիրմաները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Լիբանանի վարչապետը Ադրբեջանում է երկօրյա այցով

ԲԵՅՐՈՒԹ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին փետրվար 11-ին երկօրյա այցելությամբ ժամանեց Բաքու: Այցի ընթացքում նա Ադրբեջանի պաշտոնյաների հետ բանակցություններ է անցկացնելու երկկողմանի եւ տնտեսական հարաբերությունների շուրջ:

Ակնկալվում է, որ Հարիրին հանդիպումներ կունենա Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի, վարչապետ Արթուր Ռասի-Զադեի եւ արտգործնախարար Հասան Հասանովի հետ:

Ադրբեջանի խորհրդարանը կողմ քվեարկեց մահապատժի վերացմանը

ԲԱՔՈՒ/ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 10-ին Ադրբեջանի խորհրդարանը գերակշիռ մեծամասնությամբ (98 կողմ, 3 դեմ) ընդունեց երկրում մահապատիժը վերացնելու մասին օրինագիծը, հաղորդել է «Ինտերֆաքս» գործակալությունը: Օրինագիծը խորհրդարանին անցյալ ամիս ներկայացվել էր նախագահ Հեյդար Ալիեւի կողմից, երբ Ադրբեջանը ցանկություն հայտնեց անդամակցելու Եվրախորհրդին, իսկ մահապատժի վերացումը դրա նախապայմաններից մեկն է: Պաշտոնական վերջին տվյալների համաձայն, ներկայումս Ադրբեջանի բանտերում մահապատժի ենթարկված 128 բանտարկյալներ կան: Ակնկալվում է, որ նրանց մահապատիժը կփոխարինվի երկարաժամկետ բանտարկությամբ:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիայի վարչապետն այցելելու է Ուկրաինա

ԿԻԵՎ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 12-13-ը Ուկրաինա ձեռնարկելիք պաշտոնական այցի ընթացքում Թուրքիայի վարչապետ Մեսութ Յըլմազի եւ ուկրաինական ղեկավարության բանակցությունների օրակարգում գերիշխելու են տնտեսական հարցերը:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, այցի ծրագրով նախատեսվում է, որ Մեսութ Յըլմազը հանդիպումներ է ունենալու Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի, վարչապետ Վալերի Պուստովոյտենկոյի, Գերագույն խորհրդի նախագահ Ալեքսանդր Մորոզի, գործարար շրջանների ներկայացուցիչների հետ:

Թուրքիայի վարչապետն այցելելու է Սիմֆերոպոլ, որտեղ հանդիպում է ունենալու Ղրիմի Նախարարների խորհրդի նախագահ Անատոլի Ֆրանչուկի եւ Ղրիմի թուրք համայնքի ներկայացուցիչների հետ:

Կողմերը կքննարկեն տնտեսական, ռազմատեխնիկական, առեւտրական երկկողմ հարաբերությունների զարգացումը, ներդրման բնագավառի համագործակցությունը, միջազգային կազմակերպություններում ի րենց պետությունների փոխգործակցությունը խորացնելու ուղիները: Այցի ընթացքում նախատեսված է ստորագրել մի շարք երկկողմ փաստաթղթեր:

Ինչպես հաղորդել է ուկրաինական կառավարության մի աղբյուր, չի բացառված, որ թուրք վարչապետի այցի ընթացքում մեծ ուշադրություն դարձվի Ուկրաինային էներգակիրների մատակարարումների այլընտրական ուղիների որոնման խնդիրներին: Դա կապված է այն բանի հետ, որ Թուրքմենստանի եւ Ուկրաինայի միջեւ պայմանավորվածություն է ձեռք բերված նրան տարեկան 20 միլիարդ խորանարդ մետր թուրքմենական գազ մատակարարելու մասին: Երկու պետությունների համար էլ ձեռնտու կլիներ գազը փոխադրել ռուսական տարածքով այն նույն պայմաններով, ինչ որ թուրքմենական գազն առաքվում է Ռուսաստանի սպառողներին: Եթե ինչ-ինչ պատճառներով հարցը չլուծվի, քննության կառնվի Ուկրաինայի եւ Թուրքմենստանի միջեւ Թուրքիայի տարածքով «գազի կամուրջ» կառուցելու հնարավորությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Պարիս խոշորագույն ողբերգակի Վահրամ Փափազյանի հայրենակիցը լինելը ոչ միայն շոյող է, այլեւ պարտավորեցնող։ Այս օրերին նրա ծննդյան 110-ամյակին մամուլը բավականին աշխույժ է արձագանքում։ Սակայն նորահայտ գրեթե ոչինչ չկա։ Մի՞թե կանգ առավ փափազյանագիտությունը, որն սկսել էր նրա վախճանից հետո միայն։ Կենդանության օրոք հիացումն ու ակնածանքն այնքան մեծ էր, որ ոչ ոք (ի բացառյալ Ռուբեն Զարյանի) չէր համարձակվում գրիչ վերցնել։ Հետո միայն մարդիկ, ասես ուշաբերված, ջանացին փրկել այն, ինչ ժամանակի հետ կարող է անցնել-խամրել՝ ցրվում, հանդիպում, տպավորություն։ Եղան նաեւ հրապարակումներ արխիվից։ Բացառիկ հարուստ, բազմաքանակ ու բազմալեզու մի արխիվ, որին վուդների մշակույթին, տարազին, այլեւ հիմնավոր գիտելիքներ ունի նրանց սովորույթների, կրոնի, փիլիսոփայության, ի վերջո, պատմության վերաբերյալ։ Մի իսկական հանրագիտարան, բացառիկ օժտված մարդ, որ նաեւ հիմնավոր ու համակողմանի կրթություն էր ստացել եւ կարող էր մեծ հաջողությամբ լինել թարգմանիչ (անի որ տիրապետում էր յոթ լեզվի (բացի բառարանի օգնությամբ եւս մի քանի լեզվից օգտվելը), նույն հաջողությամբ լեզվաբան (անի որ աշակերտել էր մեր հին ու նոր լեզվի լավագույն գիտակներին), կարող էր լինել պատմաբան (անզի մեր եւ օտարների պատմությունը գիտենալուց բացի, օժտված էր հավաստի կանխատեսումների շնորհով)։ Իսկ ինչպիսի հոգեւորական-քարոզիչ կլիներ, քանի որ անթերի գիտեր եկեղեցական տացեսի վերաբերյալ։ «Մարդը իրերի եւ երեւույթների չափանիշն է եւ մարդը հաղթեց» եւ կամ քանի՞ հոգի կարող է պարծենալ, թե իր ներկայացման առաջին օրվանից հետո նրա ելույթները տեղափոխվել են կրկեսի ընմերը, որովհետեւ անհնար էր տեղավորել հանդիսատեսներին... Եվ մի օրինակ էլ աշխարհին հայտնի դրամատիկ դերասաններից քանիսի՞ն է տրամադրվել սովետների երկրի Մեծ թատրոնը եւ «Օթելլոյի» ավարտին վարագույրը 28 անգամ հայազգի արտիստի առջեւ ծափերի որոտի տակ բացվել-փակվել է։ Ավելին՝ Ույան Բատորում, ուր Շեքսպիրի հանճարին առաջինը Փափազյանի միջոցով են հաղորդվել, ներկայացումից հետո տեղական իշխանության կուսակցական առաջնորդն այսպես է ասել. «Տարիներ առաջ մեր հեռավոր նախնիները ար-

Մտահոգող խոհեր Վահրամ Փափազյանի հոբելյանի առիթով

հաղորդվելիս զարմանում ես, թե իր հզոր արվեստով աշխարհի անհամար քաղաքներում, բազմալեզու հանդիսականների հոգում ինչ անջնջելի խարույկ է վառել, որ նրա ջերմությունը հասնում է արխիվում եղած յուրաքանչյուր նամակից, իրից ու տողից։ Միայն նամակները 2500 են՝ տարբեր ծագերից, տարբեր լեզուներով։ Այսօր դրանցով ոչ ոք չի հետաքրքրվում (բացի տողերիս հեղինակից), մինչդեռ դրանք մշակութային, նաեւ ազգային արժեք են ներկայացնում։ Ես հիշում եմ, թե շեքսպիրյան փառատոնի հյուրերը եւ հատկապես Մ. Պետերբուրգի շեքսպիրագետներն ինչպես ... հուսում Փափազյանի հուշանվերները, ... մասին ծանոթանալ ... թե մենք լավ չենք պատկերացնում նրա մեծությունը, զուգե եւ ... սպասում-ենք, որ հարեւանները մտածեն դրա մասին։ Հիմա այլեւս չկան նախկին սերտ առնչությունները հարեւան երկրների շեքսպիրագետների հետ, բայց մի՞թե պարտադիր է, որ օտարները հիշեցնեն մեր արժեքները պահպանելու եւ հնչեցնելու մասին։ Կամ մի՞թե, իրոք, մենք չենք զգում նրա բացառիկությունը եւ նվազ գիտակ ենք մեր արժեքներին։ Նրա գրչից չե՞նք զգում, որ նա ոչ միայն գեղարվեստից անզուգական մտածող է, խորագիտակ է աշխարհի ժողովուրդների արարողակարգի ներքին եւ արտաքին օրենքները, փայլուն տիրապետում էր հին ու նոր ճարտասանական արվեստին եւ ամենակարեւորը՝ մարդկային հոգու վրա ներգործելու մոգական գաղտնիքները։ Շատ բան կարող էր լինել, բայց նախընտրեց բեմարվեստը, որովհետեւ ծնունդով էր կոչված եւ ձեւավորվել էր մի միջավայրում, ուր շարունակում էր սավառնել հանճարեղ Ադամյանի հմայքն ու ոգին եւ առաջին բեմական հաջողությունից հետո 1909-ին նրա ուսերին էին դրել Ադամյանի Լիրի թիկնոցը։ Ադամյանի պատկերը հոգում նա ամեն ինչ արեց եւ նրա սահմանից 20 տարի ... օգնեց նրա շիրիմին հուշարձան ... Մանավանդ նա ընթանում ... Ադամյանի ոսնահետքերով ... տանում եւ ամենուր, հավատում դրախտանման տպավորություններն ու հուշերը, որոնք անգին մարգարիտների պես հետո սփռելու էր իր գրավոր երկերում։ Մենք գիտենք, որ այդ հրաշագեղ մարդուն Փափազյանին եւ արվեստագետին խոնարհվել ու խնկարկել են ամենքը, նրանց թվում ամենադժվարահաճ քննադատները։ Մի՞թե դյուրին հաճոյախոսություն կարող էր անել այն տարիներին կոմունիստների գլխավոր լրագիրը («Պրավդան», այն էլ առաջնորդողում) արտասահմանում ծնված, ձեւավորված արվեստավել են ծեզ վրա, այրել ու կոտորել են հայերին, իսկ այսօր նրանց զավակը Շեքսպիրի լույսն է բերել մեզ։ Ճիշտը սա է եւ ոչ թե այն, ինչ արել են մեր նախնիները»։ Կարելի է անհամար եւ մեկը մեկից նշանակալի օրինակներ բերել։ Գուցե ի՞նչ ... էլ չունի, մի՞թե պետք է ապացուցել, թե արեւը լույս է ու կյանք կամ ցերեկը լույս է, իսկ գիշերը խավար։

Այսօր Փափազյանի գրքերը ոչ միայն բեմարվեստ ելողների համար դասագրքեր են, ոչ միայն կողմնորոշող կարծիքներ այս կամ այն մշակութային երեւույթի, բեմադրիչի ու արտիստի համար, որպես ... կյանքով ... ու ... ընթերցման նյութ։ Հետաքրքրական է, որ Փափազյանին մենք դարձրում ենք վառ երեւակայության մեջ։ Վառ երեւակայությունը գեղարվեստականության հանկված հուշագրության ժանրի համար «մեղք» չէ։

Պարզվում է, որ այսօր գործարար ու բարդ հարաբերությունները մինչեւ իսկ մտավորականությանն են մղում մեր ազգի հոգեւոր սրբությունների դեմ ոտնձգության։ Մի՞թե պետք է մի ցնցում, ինչ-որ գերբնական միջամտություն, որ մարդիկ ուշքի գան ու մտածեն ողջախոհորեն...

ՎԱՐՍԻԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Դաստիարակում են հայրենիքն ու ազգը սիրող հայորդիներին

Երեւանի Նոր Նորքի համայնքի նախկին տիրոներ տունն այսօր գործում է Արարատյան հայրապետական թեմի ներքո, հովանավորությամբ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության։ Հայտնի է հասցեն՝ 7-րդ զանգված, հայորդաց տուն։

Գարուն, ամառ, աշուն ու ձմեռ բազմաթիվ հանդիսություններ են կազմակերպվում այստեղ։ Եվ մանկության բալիկ պարզունակ խաղերը, որ սանների աշխարհաճանաչողությունն է, երեւակայության զույգ ձեւ ու հնչողություն ստացած ազգային տոների ուրախ հրավեր է դառնում համայնքի համար։

Ո՞ւմ չի ոգեւորում երեխայի ուրախությունը։ Լուսավոր է դառնում վաղվա մեր ճանապարհը, երբ դաստիարակում ենք հայրենիքն ու ազգը սիրող հայորդիներ։

Հայորդաց տների կենտրոնական գրասենյակի երիտասարդ տնօրեն Գնել Խալաթյանը չափանիշ է ընդունում այս ճշմարտությունը այն աշխատանքի համար, որ իրականացնում են Նորքի հայորդաց տան տնօրենությունը եւ ուսուցչական կազմը։

Տնօրեն Սիրա Անդրեասյանն արվեստի մարդ է։ Նա մեկ ամբողջու

թյուն է տեսնում այս համակարգում արվեստի չափանիշների եւ հայորդաց տան բոլոր դասարաններում ստեղծագործական մոտեցում է պահանջվում աշակերտելու կատարողական մակարդակ։ Իսկ դա նրան հաջողվում է ուսուցիչների ընտրությամբ։ Քանդակագործության, նկարչության, գոբելենի արվեստանոցներում պարային համույթի բազմաստիճան դպրոցում, կրկեսային ստուդիայում եւ ծեսի աշխատանքի տարբեր դասարաններում ուսուցանում են մեր հասարակության լավագույն անհատները, որ ստեղծագործական ուրույն մտածողություն ունեն եւ փորձով ձեռք բերված լավագույնն են փոխանցում երեխաներին։

Բացենք հայորդաց տան դռները, ուր շուրջ 1200 երեխա՞եր դպրոցի պարապմունքներից հետո գալիս են իրենց նախասիրած դասարանները մեծ, շա՜տ մեծ երազանքներով։

ՄԱՆԻԿ ԱԶԱՐՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

...Ու կհառաչեր Արգիշտի արքան

Հպարտորեն հառներ Մենուայի որդի մեծն Արգիշտին, աստղազենի ծանրությունը թոթափած, բարձրանար դեպի իր բերդաքաղաք տանող բլուրն ի վեր։ Ու տեսներ ու չհավատար աչքին տեսածին, այս ի՞նչ անիրավ են գալիք սերունդները, այս ի՞նչ ավերակային անտերություն է տիրում շուրջբոլորը։ Ժողովրդի վաղնջականության ամենանախնուն վավերագիրը... Կործանված է ամեն ինչ աշխարհում, երբ սերունդները երախտամոռ են ու քնահած»...

Ու կողքում կարեւեր վերք ստացածի ցավագին զգացողությամբ արքան պիտի իջներ ավերակված իր ամրո-

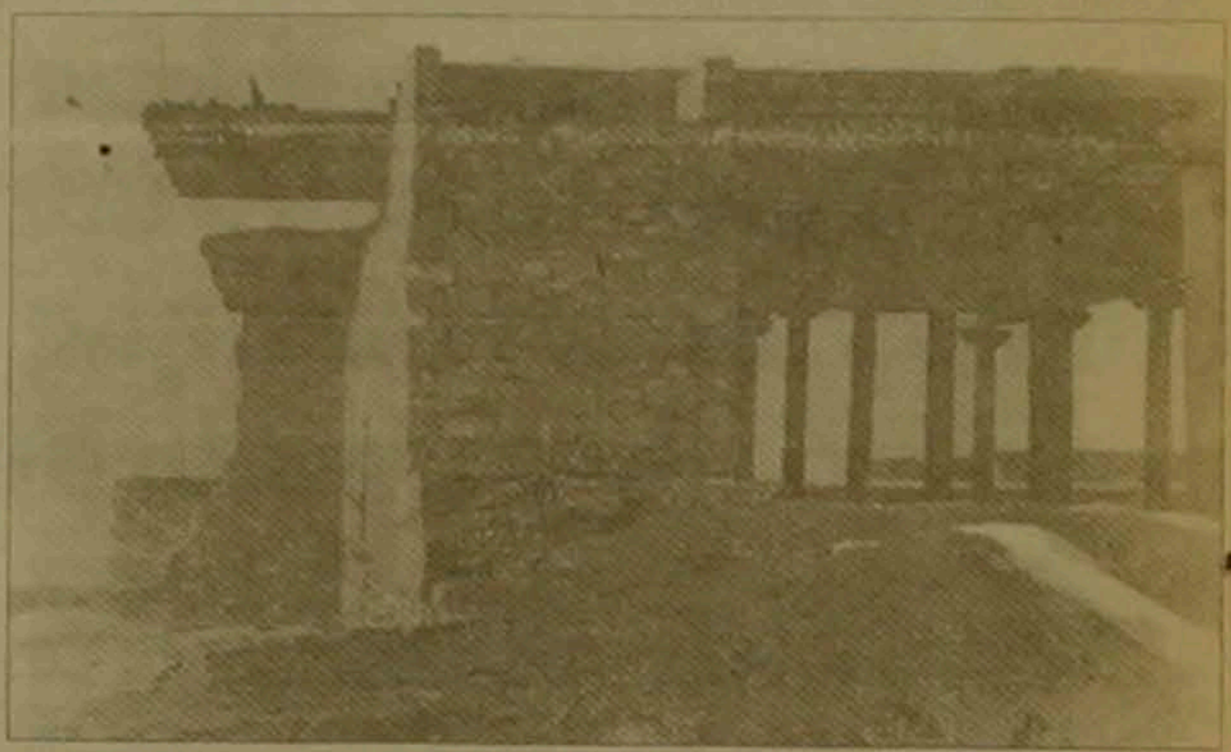

Հաստաքեղ ամրոցապատերը փլուզվում են ու մի քուռ ցաղախ անող չկա։ Այս ո՞ր ազգադավն է ձեռք բարձրացրել Սոսիի տաճարի դիմահայաց զոհաբերությունների սրահի ծածկերը պահող հենասյուների վրա... Փառք ամենազորին, միջնաբերդի պալատական մասի սյունազարդ դահլիճի ծածկույթը գոնե դեռ կա...

Կփայլեր ու երկա՞ր կփայլեր Մենուայի որդի Արգիշտին ամրոցի ողջ տարածքով մեկ ու կհառաչեր. «Հազարամյակներ շարունակ հողի պահածը մեկ սերնդափոխության ընթացքում ի չիք է դառնում։ Ի չիք է դառնում աշխարհասասան զորության ամենափառահեղ վկան, այս ցից...

Իսկ մենք մտորենք. մի՞թե հույնի ձեռքը կբարձրանար Ակրոպոլիսի վրա, մի՞թե եգիպտացին կպոկեր Քեոփսի բուրգից, Սֆինքսից... Բայց ինչո՞վ են նրանք մեզնից առավել՝ քաղաքակրթությանը մատուցած ծառայություննե՞րով, պատմության փառահեղ էջերո՞վ, զորավարնե՞րով, ազգային հպարտության ու արժանապատվության զգացողությա՞մբ... Այս վերջինով թերեւս՝ այո, որովհետեւ ձեռքներս զորում է տաճարի սյուներ գետնելու, ինչ է թե ցուրտ է մեր կացարանում եվ աղականելու սրբությունը, որ քարե էջ է մեր պատմության անմահ աղաք մասյանում...

ՏԻԳՐԱՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

«Ծաղկաքաղ հայ բանաստեղծության» հատորը արաբերեն

Կահիրեում (Եգիպտոս) հրատարակվող «Արեւ» օրաթերթն իր հունվարի 19-ի համարում տեղեկացնում է, որ Եգիպտոսում արաբերեն լեզվով լույս է տեսել «Մուխթարաթ մին էլ Շեզր էլ Արմանի քաբր էլ դուսուր» (Ծաղկաքաղ հայ բանաստեղծության դարերի ընթացքում) հատորը, որի առաջաբանը գրել է եգիպտացի մեծանուն բանաստեղծ Ֆարուք Շուշան։ Բանաստեղծություններն ընտրել, թարգմանել եւ վերլուծել է եգիպտահայ բանաստեղծ դոկտ. Վարուժան Գազանճյանը, որը նաեւ գրել է հավուր պատշաճի մի ներածական հայ բանաստեղծության ակունքների եւ հետագա զարգացումների մասին։ Արաբերեն թարգմանությունները լեզվական վերստուգման են ենթարկվել եգիպտացի բանաստեղծ Մոհամեդ Իբրահիմ Աբու Սինայի կողմից։

Հատորը բաղկացած է 368 էջից եւ հրատարակված է հազար օրինակով Կահիրեի ՀԲԸՄիության Սաթենիկ Չագըր ֆոնդի մեկենասությամբ։

ՇՐՋԱՆ

Հայ գեղանկարիչների ցուցահանդես Ալավերդիում

Ալավերդու պատկերասրահում բացվել է 26 հայ գեղանկարիչների աշխատանքների ցուցահանդես։ Ցուցադրված են անվանի գեղանկարիչներ Փ. Թերլեմեզյանի, Գ. Գյուրջյանի, Հ. Կալենցի, Գ. Խանջյանի, Հ. Հակոբյանի ստեղծագործություններից։

Ցուցահանդեսի կազմակերպիչ Հայաստանի ազգային պատկերասրահի եւ Մ. Սարյանի տուն-թանգարանի տնօրեն Շ. Խաչատրյանը նշեց, որ հանրապետության 15 պատկերասրահներում, այսուհետ, տարին 4-5 անգամ ցուցահանդեսներ կկազմակերպվեն։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Սոֆի Լորենը՝ նախագահ

Կինոէկրանի իտալացի աստղ Սոֆի Լորենը կղեկավարի Հռոմի բարձրաշխարհիկ նորաձեւությունը գովազդող գործակալությունը։ Տասնյակ ռսկարների արժանացած ֆիլմերի 63-ամյա աստղը համաձայնել է դառնալ Հռոմի նորաձեւության գործակալության նախագահը։ Գործակալությունը հիմնադրվել է քաղաքապետարանի եւ առեւտրի պալատի կողմից Հռոմի դիզայներներին օգնելու համար, խրախուսելու թե արդեն որոշակի հաջողություններ ունեցողներին, եւ թե նորանոր հույսեր տվողներին։ Հռոմի քաղաքագլուխ Ֆրանչեսկո Ռուտելլին գտնում է, որ բնությունն ինքն է Լորենին ստեղծել որպես «ոտ կուտյուր» արվեստի առաջամարտիկ։

Պատրաստեց
ԱՐ. Ս.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՄԱՐԶԱԿԱՆ**

ՆԱԳԱՆՈ-98

Օլիմպիադայի մրցապարեզներում

NAGANO 1998

18-րդ ձմեռային օլիմպիական խաղերի առաջին դիրքերն են դուրս գալիս Գերմանիայի մարզիկները: Նրանք վաստակել են 3 ոսկե, 3 արծաթե եւ 2 բրոնզե մեդալներ: Նույնքան ոսկե պարգեւ ունի Ռուսաստանի հավաքականը, սակայն արծաթե եւ բրոնզե մեդալների թվով հետ է մնում: Երկուական ոսկե մեդալ են նվաճել ԱՄՆ-ի Ֆինլանդիայի եւ, որքան էլ անսպասելի է, Ճապոնիայի ներկայացուցիչները: Օլիմպիական չեմպիոններ են դարձել նաեւ ԱՄՆ-ի, Կանադայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Ֆրանսիայի մարզիկները:

Գերմանացիներին սահնակի մրցումներում չեմպիոնի երկրորդ ոսկե մեդալը բերեց Սիլկե Կրաուսկարը Արծաթը բաժին հասավ նրա թիմակցուհի Բարբարա Նիդերհուբերին, իսկ բրոնզե մեդալակիր դարձավ Անգելինա Նոյները (Ավստրիա):

Մեկ այլ մրցաձեւում 3000 մ չմշկավազքի կանանց մրցումներում, պատվո պատվանդանի բոլոր աստիճանները զբաղեցրին Գերմանիայի մարզուհիները: Օլիմպիական չեմպիոնուհի դարձավ Գունդա Նիման Շթիրնեմանը, որը նաեւ օլիմպիական ռեկորդ սահմանեց (այն այժմ 4 րոպե 7.29 վրկ է): Արծաթե եւ բրոնզե մեդալները [illegible] համապատասխանաբար Կլաուդիա Պեխշթայնը եւ Աննի Ֆրիզինգերը:

[illegible] Տ[illegible] հու[illegible] ռազմություն բաց[illegible] ցեւ բազմամիլիոնանոց ճապոնացիների երկօրյա պայքարից հետո օլիմպիական չեմպիոնի ոսկե մեդալը նվաճեց նրանց հայրենակից Հիրոյասու Շիմիզուն: Արծաթե եւ բրոնզե պարգեւները բաժին հասան կանադացի մարզիկներ Ջերեմի Ուոթերսպունին եւ Քեւին Օվերլենդին:

Շատերը կարծում էին, թե չմշկավազքում սահած ոսկե մեդալը միակը կլինի Ճապոնիայի մարզիկների համար: Սակայն դահուկապարի (ֆրիսթայլ) մոգուլ մրցաձեւում պարտեզներ ելույթ ունեցավ Տայե Սատոյան: Ճապոնուհին նվաճեց օլիմպիական խաղերի չեմպիոնուհու կոչումը: Արծաթե մեդալակիր դարձավ մրցումների ամենափորձառու մասնակից, 33-ամյա Տատյանա Միտերմայերը (Գերմանիա), բրոնզե մեդալակիր Կարի Տրաան (Նորվեգիա):

Նույն մրցաձեւի տղամարդկանց մրցումներում չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Ջոնի Մոսլին (ԱՄՆ): Արծաթե եւ բրոնզե մեդալակիրներ դարձան ֆինն մարզիկներ Յանի Լահոլան եւ Սամի Մուստոնենը:

Երեկ վաղ առավոտյան անցկացված գերհսկա սլալոմում կրկին փայլեց Պիկաբո Սթրիթը Ամերիկուհին, ով անցյալ մրցաշրջանը բաց էր թողել ծանր վնասվածքի պատճառով, մարզական արհեստը գործուն գրավելով առաջին տեղը: Օլիմպիական չեմպիոնուհուն ընդամենը 0.01 վայրկյան զիջեց Միխայելա Դորֆմայսթերը, իսկ երրորդ մրցանակակիր դարձավ Ալեքսանդրա Մեյսնիթցերը: Այս երկու մարզուհիները էլ ներկայացնում են Ավստրիան:

Շատ լարված անցան 90 մետրանոց ոստնակացատկի մրցումները: Բավական է ասել, որ երեք մրցանակակիրներին իրարից ընդամենը մեկական միավոր է բաժանում: Արցավարների բարձր գնահատականներին արժանացավ ֆինն Յանի Սոյնինենը, որը ցատկեց 90 եւ 89 մետր: Օլիմպիական չեմպիոնին միայն մի փոքր զիջեցին արծաթե մեդալակիր Կազույոշի Ֆունակին (Ճապոնիա) եւ բրոնզե մրցանակակիր Անդրեաս Վիդհյոլցլը (Ավստրիա): Իսկ աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջատար Ճապոնացի Մասահիկո Հարադան, որը լավագույնն էր առաջին փորձից հետո, երկրորդում վատ հանդես եկավ եւ ի վերջո գրավեց 5-րդ տեղը:

Գեղասահքի սպորտային զույգերի մրցումներում ռուսները կրկին հաստատեցին, որ իրենք են ուժեղագույնները: Օլիմպիական չեմպիոններ դարձան 22-ամյա Օքսանա Կազակովան եւ 30-ամյա Արթուր Դմիտրիեւը: Նրանցից մի փոքր հետ մնաց մեկ այլ զույգ եվրոպայի այս տարվա չեմպիոն Ելենա Բերեժնայա-Անտոն Սիխարուլիձե երկյակը: Միայն բրոնզե մեդալների արժանացավ 1997 թ. աշխարհի չեմպիոն Մենդի Վյոտցել-Ինգո Շտոյեր զույգը (Գերմանիա):

Բիաթլոնի տղամարդկանց 20 կմ մրցապայքարում Ռուսաստանի մարզիկները մեծ հիասթափություն էր սպասում: Նրանց չորս մասնակիցները շատ վատ հանդես եկան: Իսկ նախորդ Լիլեհամերի օլիմպիադայի չեմպիոն Սերգեյ Տարասովը 15-րդ էր: Օլիմպիադայի ոսկե մեդալը նվաճեց նորվեգացի Հալվարդ Հանեվոլդը: Երկրորդ եւ երրորդ տեղերում են Պիեռ Ալբերտո Կարրարան (Իտալիա) եւ Ալեքսեյ Այդարովը (Բելառուս):

ՇԱԽՄԱՏ

Աշոտ Անաստասյանը՝ Թեհրանի միջազգային մրցաշարի հաղթող

Երեւանցի գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասյանն առաջին մրցանակը նվաճեց Թեհրանում Հայաստանի, Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Իրանի շախմատիստների մասնակցությամբ անցկացված միջազգային մրցաշարում: Անաստասյանը շահեց հինգ խաղ, վեցն ավարտեց հաշտությամբ եւ չկրեց ոչ մի պարտություն: Հայ շախմատիստը 11 հնարավորից վաստակեց 8 միավոր եւ ճանաչվեց մրցաշարի միանձնյա հաղթող:

Աշոտից հետ մնալով կես միավորով, երկրորդ տեղը գրավեց թբիլիսահայ միջազգային վարպետ Գիորգի Բագատուրովը: Նույն արդյունքով աղյուսակի երրորդ հորիզոնականում է մոսկվացի գրոսմայստեր Իգոր Զայցեւը:

Հայաստանի երկրորդ ներկայացուցիչը՝ միջազգային վարպետ Մելիքսեթ Խաչիյանը, գրավեց 8-րդ տեղը:

Գ. Հ.

Նախապատրաստվում են Եվրոպայի առաջնությանը

Երեկ Ծաղկաձորի մարզաբազայում ուսումնամարզական հավաք սկսեց Նետաձգության Հայաստանի հավաքականը: Մեր հանրապետության տղամարդկանց եւ կանանց թիմերը, որոնցից յուրաքանչյուրի կազմում ընդգրկված է 4-ական մարզիկ, կնախապատրաստվեն Մ-3 (18+18 մ) մրցաձեւից մարտի 3-9-ը Գերմանիայի Օլդենբուրգ քաղաքում անցկացվելիք ծածկած մրցարահների Եվրոպայի առաջնությանը:

Հանրապետության հավաքականի ուսումնամարզական հավաքը կավարտվի փետրվարի 28-ին:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Արեւելք-Արեւմուտք՝ 135-114

Նյու Յորքի հանրահայտ «Մեդիսոն սքվեր գարդեն» մարզապալատում անցկացվեց Բասկետբոլի ազգային միության (NBA) ավանդական «Բոլոր աստղերի մրցախաղը», որին մասնակցում էին արեւելյան ու արեւմտյան խմբերի հավաքականները: Դրանց մեկնարկային հնգյակները կազմվել էին հաշվի առնելով մարզասերների կարծիքը: Թիմերի մնացած յոթ խաղացողներին որոշել էին մարզիչները:

Մայքլ Ջորդանը

Հանդիպումը չափազանց մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել:

Մրցախաղը, որն անցկացվեց արդեն 48-րդ անգամ, ավարտվեց Արեւելքի հավաքականի հաղթանակով՝ 135-114 հաշվով: Իրոք որ, այս թիմի կազմն ավելի տպավորիչ էր: Եվ, իհարկե, ավելի պայծառ էր Արեւելքի հավաքականի առաջին աստղը՝ Մայքլ Ջորդանը: «Չիկագո բուլզի» բասկետբոլիստն այս հանդիպման ժամանակ թիմին բերեց 23 միավոր: Նմանօրինակ մրցախաղերում արդեն 3-րդ անգամ Ջորդանը ճանաչվեց որպես ամենաարժեքավոր խաղացող:

Արեւելքի հավաքականի մարզիչն էր Լարրի Բիրդը, որին շատերը բասկետբոլի պատմության մեջ լավագույն սպիտակամորթ խաղացողն են համարում: Կարծ ժամանակահատվածում նա խոշոր հաջողությունների է հասել նաեւ մարզչական ասպարեզում: Իսկ արեւելքի խմբի հավաքականի ղեկն էլ հենց Բիրդին հանձնվեց, քանի որ նրա գլխավորած «Ինդիանա» թիմը այդ խմբի առաջատարն է:

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Հաստատեց իր բարձր կարգը

Շվեդիայի Հալմսթեդ նավահանգստային փոքրիկ քաղաքում էին հավաքվել Եվրոպայի ուժեղագույն սեղանի թենիսիստները: Այստեղ անցկացվեցին տղամարդկանց եւ կանանց «ՏՈՊ-12» ավանդական մրցումները:

Յուրաքանչյուր մրցաշարի մասնակիցներ նախ իրենց հարաբերությունները որոշեցին խմբերում, շրջանաձեւ մրցակարգով անցկացված հանդիպումներում: Այնուհետեւ ուժեղագույնները որոշվեցին օլիմպիական մրցակարգով:

Իր բարձր կարգը հաստատեց աշխարհի փոխչեմպիոն, համաշխարհային դասակարգման ցուցակի առաջին սեղանի թենիսիստ Վլադիմիր Սամսոնովը (Բելառուս): 22-ամյա մարզիկը նախ կիսաեզրափակիչ խաղում 3-1 հաշվով հաղթեց նորանոր շվեդ Յան Ուվե Վալդներին, ապա վճռական հանդիպման ժամանակ բավականին հեշտությամբ առավելության հասավ նրա հայրենակից Պետեր Կառլսոնի նկատմամբ: Խաղի հաշիվն է 3-0:

Կանանց մրցապայքարում լավագույնը Լյուքսեմբուրգի ներկայացուցիչ Նի Քսյա Լյանն էր (աշխարհի ուժեղագույնների ռեյտինգ ցուցակում նա 13-րդ տեղն է գրավում): Եզրափակիչ խաղում նա դժվարին հաղթանակ տարավ գերմանուհի Շտրուզեի նկատմամբ: Լարված պայքարի մասին է խոսում նաեւ հաշիվը՝ 3-2:

ԿՈՆԿԱԿԱՅՑ ի «Ոսկե գավաթի» ԱՄՆ-Բրազիլիա կիսաեզրափակիչ խաղում 1-0 հաշվով հաղթեցին ամերիկացիները: Նկարում մի դրվագ այդ խաղից:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՊՖԼ կայացման ճանապարհին

Արդեն այսօր վստահաբար կարելի է ասել, որ կկայանա պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլային լիգան Հայաստանում:

Այդպես, քանի որ խնդրո առարկայի առնչությամբ միաձայն կողմ քվեարկեց նախաձեռնող խմբի վերջին նիստի մասնակից մեր բարձրագույն եւ առաջին խմբերի ֆուտբոլային ակումբների նախագահների ճնշող մեծամասնությունը:

Հստակեցված չեն միայն ՊՖԼ-ի կարգավիճակը եւ ղեկավար կազմի ընտրության ժամկետները, բայց դրանք ընթացքում լուծելի հարցեր են՝ ի թիվս բազմաթիվ այլ հիմնախնդիրների: Լիգայի ստեղծման գլխավոր շահագրգռված անձանցից մեկի՝ Պետրոս Տեր-Պետրոսյանի կարծիքով, այսօրվա դրությամբ կարգավիճակի վերաբերյալ իրական են թվում հետեւյալ տարբերակները՝ կամ պայմանագրային սկզբունքով գործող հասարակական կազմակերպություն, կամ էլ բաժնետիրական ընկերություն՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում իրեն արդարացրած օրինակով: Ասել է թե՝ նորաստեղծ ֆուտբոլային գերատեսչությունը գործելու է անկախ ու ինքնուրույն եւ իրավունք է ստորինելու բացառապես բոլոր ներքին գործերը մեր ֆուտբոլային տնտեսությունում: Ամեն ինչ արվելու է պրոֆեսիոնալ բարձր մակարդակով, ավելի լավ, քան եղել է նախկինում, եւ սա է լիգայի առջեւ դրված գերնպատակը: Ինչ վերաբերում է ՊՖԼ-ի նախագահի, վարչության գործադիր տնօրենի եւ ղեկավար կազմի ընտրություններին, ապա դրանք կկայանան կանոնադրության հաստատումից ու արդարադատության նախարարությունում կազմակերպության գրանցումից հետո՝ ոչ ուշ, քան մեկբաշաբթյա ժամկետում: Ավելի ստույգ՝ ապրիլի կեսերին, երբ կվավերացվի անհրաժեշտ փաստաթղթերի ողջ փաթեթը: Լիգայի խորհրդի մեջ մեխանիկորեն կմտնեն բարձրագույն եւ առաջին խմբի ֆուտբոլային ակումբների նախագահները, թվով մոտ 25 հոգի, որոնց թվում կլինեն նաեւ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները:

Ի դեպ, տարաբնույթ հանձնաժողովներից բացի, լիգան կունենա նաեւ իր մամուլի կենտրոնն ու հեռահաղորդակցման միջոցները:

Գործնական, աշխույժ մթնոլորտում անցած նախաձեռնող խմբի նիստում հաստատվեցին մրցումներում հայտավորվելու համար սահմանված կանխավճարները՝ 4000 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ՝ բարձրագույն, եւ 2250 դոլար՝ առաջին խմբի կոլեկտիվների համար:

Մի քանի տարբերակների քննարկումներից հետո մեր ազգային առաջնության բարձրագույն եւ առաջին խմբերի մասնակից թիմերի քանակը որոշվեց սահմանափակել համապատասխանաբար տասով եւ ութով: Հայաստանի տասը լավագույն թիմերի կխաղան 4 շրջանով՝ իրենց հարաբերությունները պարզելով 36 տուրերում: Վերջին տեղը գրաված թիմը միանգամից հրաժեշտ կտա ուժեղագույնների խմբին, իսկ նախավերջին տեղ գրավողը անցումային խաղ կանցկացնի առաջին խմբի լավագույն կոլեկտիվի հետ՝ չեզոք դաշտում: Ընդ որում երկու շրջանով մրցակարգը հաստատվեց մեր ֆուտբոլային 2-րդ էշելոնի թիմերի համար:

Ֆուտբոլային մրցաշրջանը մեր երկրում կտեւի ինը ամիս՝ սկսելով վաղ գարնանը եւ եզրագիծը հասնելով ձմռան առաջին օրը:

Այս տարի, ըստ նախնական հայտերի միայն 17 թիմեր են ներգրավվելու գավաթի խաղարկությունում, առաջին խմբի նորեկների՝ Մարտունու «Ալաշկերտի» եւ ներքին զորքերի մարզական ակումբի միջեւ լրացուցիչ հանդիպումը կանցկացվի մարտի 5-ին:

Դե, իսկ մյուս կոլեկտիվները գավաթային երկու «ռաունդով» մենամարտերը կանցկացվեն մարտի 10-ին եւ 15-ին: Մշակվեց գավաթի խաղարկության ցանցը, ըստ որի մեր ուժեղագույն թիմերի քառյակը բաշխվեց չորս ենթախմբերի մեջ, այն հաշվով, որ միմյանց դեմ խաղերը հնարավոր դառնան ոչ շուտ, քան կիսաեզրափակիչը:

Հրատապ է ֆուտբոլիստների կարգավիճակի եւ տրանսֆերների թեման: Սիրողական շրջաններից դուրս եկած բոլոր խաղացողները պետք է հետեւեն ՊՖԼ-ի կանոնադրությանը, գործեն խստագույնս կնքվելիք պայմանագրերին համապատասխան:

Ամփոփենք, եթե ոչ ամեն ինչ, ապա շատ բան այսօր հայտնի է նոր մրցաշրջանի նախաշեմին: Ու ամենագլխավորը, սկսվել է պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլային լիգայի ստեղծման տեւական գործընթացը, որին պետք է լծվենք բոլորս՝ համատեղ ուժերով խոչընդոտները հաղթահարելու համար:

Համենայնդեպս, լավատեսությունն է ներկայումս լիգայի առաջնդիչ ուժը, նրա դավանած գաղափարներն ու նպատակները բխում են Հայաստանում ֆուտբոլի զարգացման շահերից:

[illegible]

«ՈՒՈԼ ՍԹՐԻԹ ՋՈՒՌՆԸԼ»

Հայաստանի վարչապետը խոստանում է շուկայական բարեփոխումներ

Մարտի 16-ի նախագահական ընտրություններին Հայաստանի կառավարության վարչապետն առաջադրեց իր թեկնածությունը խոստանալով նոր ժողովրդավարական եւ ազատ շուկայական բարեփոխումներ եւ խաղաղություն տարածաշրջանում, բայց նաեւ նավթով հարուստ կովկասյան տարածաշրջանին, գրում է այս անգամ ամերիկյան «Ուոլ Սթրիթ Ջոռնըլ» թերթի լրագրողը:

Նախկին խորհրդային այս հանրապետությունում բավական արագ առաջ գնալով անցյալ տարի վարչապետ, իսկ այս վերջին օրերին նաեւ նախագահի պաշտոնակատար 44-ամյա Քոչարյանը, նշում է նա, հարցազրույցի ժամանակ ասել է, որ 6-7 փոքր կուսակցություններ պատրաստակամություն են հայտնել պաշտպանելու իր թեկնածությունը:

«Իմ առաջին նպատակը Հայաստանի տնտեսության կայունացումն է եւ ժողովրդավարության խոստումը շուկայական եւ օրինական բարեփոխումներով», ասել է Քոչարյանը:

Գործադիր իշխանությունների ղեկավարի պաշտոնը ստանձնելուց հետո պրն Քոչարյանը կառավարությունը մաքրելու, հարկերը բարձրացնելու եւ իր շուկայական բարեփոխումներին նվիրվածությամբ վաստակել է արեւմտյան դիվանագետների հարգանքը: Նրա հետ առնչվող հայերն ասում են, գրում է ամերիկացի լրագրողը, որ նա շատ լավ լսել գիտի, հաշվի է առնում ներկայացված փաստարկները եւ մեծ հնարավորություն ունի շահելու նախագահական ընտրարշավը:

Պրն Քոչարյանի տնղումներով ինքը փորձում է հասնել այն բանին, որ Լեռնային Ղարաբաղը բանակցություններում ներկայացվի որպես հավասար կողմ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի կողքին:

«Միջազգային հասարակայնությունը պարտավոր է գտնել մի լուծում, որ հնարավոր լինի օգտագործել ամբողջ Կովկասի տարածքում», նշել է Քոչարյանը, ակնարկելով տեխնիկական տարբեր բնագավառներում ակտիվացումը, որոնք տարածաշրջանը դարձրել են հակառակորդ փոքր պետությունների խայտաբղետ «կարկատան»:

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

Հայաստանի «բազեները» կմրցեն նախագահի պաշտոնի համար

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքական «Ռադիկալ» թերթի երեւանյան թղթակիցը գրում է, որ Հայաստանի նախագահական ընտրություններում մրցակցությունը գնալու է «բազեների» միջեւ՝ նկատի ունենալով Ռոբերտ Քոչարյանին, Վազգեն Մանուկյանին եւ Վահան Հովհաննիսյանին:

ՀՅԴաշնակցության ղեկավարները «Ռադիկալի» թղթակցին հայտնել են, թե ինքնուրույն են իրենց թեկնածու ունենալու հարցը, եւ եթե որեւէ մեկին չառաջադրեն, ապա կպաշտպանեն Քոչարյանի թեկնածությունը: Ըստ թուրքական թերթի, Քոչարյանի թեկնածությունը Հայաստանում վեճի նյութ է դարձել, քանի որ նախագահական թեկնածուն պետք է առնվազն 10 տարի հանրապետությունում բնակված լինի: «ՀՀՇ ղեկավարներից մեկը՝ Անդրանիկ Հովակիմյանը հայտնեց, թե չի կարելի պետության նախագահ դառնալ սահմանադրությունը ոտնակոխ անելով: Նախ պետք է սահմանադրությունը փոխել, բայց հանրաքվեի համար ժամանակ չկա», գրում է «Ռադիկալը» եւ ավելացնում, որ Քոչարյանը դեռ չի պատասխանել այդ առարկություններին, համենայն դեպս գալիս է այն եզրակացության, որ «այո, Ադրբեջանը թերեւս մոտ ժամանակներս սեղան կնստի Հայաստանը կառավարող ղարաբաղցու հետ»:

ԻՆՉՊԵՍ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Ադանա» բանկը հայտարարում է Հայաստան շտապ փոխանցումներ կատարելու ասպարեզում ծառայությունների ոլորտի ընդլայնման մասին: Այսուհետ 24 ժամվա ընթացքում ձեզ կարող են փոխանցումներ կատարել աշխարհի ցանկացած կետից եւ գործնականորեն Ռուսաստանի բոլոր տարածաշրջաններից «Ադանա» բանկի, «Կրեդիտ-Մոսկվա» բանկի եւ Ռուսաստանի Արտաքին առեւտրի բանկի (Վնեշտորգբանկ) մասնաճյուղերի թղթակցական ցանցի միջոցով:

Մոսկվայից եւ Սանկտ Պետերբուրգից դրամական փոխանցումների իրականացման փոխսադրույքը՝ 1%: Ռուսաստանի տարածաշրջաններից փոխադրույքը՝ 1% կամ առնվազն 10 դոլար:

Ձեզ սպասում ենք հետեւյալ հասցեներով՝

Մոսկվայում «Կրեդիտ-Մոսկվա» ԲԱԲ
Մոնետչիկովսկի 6-րդ նրբանցք, 8 (մետրոյի «Պավելեցկայա» կայարան) Հեռ. 237-55-93, 233-42-43
Սանկտ Պետերբուրգում «Կրեդիտ-Մոսկվա», «Սանկտ-Պետերբուրգսկի» մասնաճյուղ
Սադովայա փող., 54 (մետրոյի «Սադովայա» կայարան)
Հեռ. 310-19-67, 310-13-69
Երեւանում «Ադանա» բանկ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Նալբանդյան 5:
Հեռ./Ֆաքս +(885)39 07157, +(885) 2 585980
Տելեքս (64) 243340 ADANA SU

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

Սանկտ-Պետերբուրգ, Բոլշայա Մորսկայա փ. 29	հեռ. (812)	312-78-00
Բլագովեշչենսկ, Սովետսկիյ նրբ. 65/1	հեռ. (4162)	42-10-47
Խաբարովսկ, Մոսկովսկայա փ. 7	հեռ. (4212)	33-58-13
Վիբորգ, Պրեպոստնայա փ. 16	հեռ. (81278)	2-53-02
Նախոդկա, Շկոլնայա փ. 19	հեռ. (42366)	4-69-71
Նովոռոսիյսկ, Սովետների փ. 47	հեռ. (86134)	5-74-14
Սոչի, Կարլ Լիբկնեխտի փ. 10	հեռ. (8622)	92-73-35
Կրասնոյարսկ, Լենինի փ. 143	հեռ. (3912)	21-85-29
Իրկուտսկ, Սվերդլովի փ. 40	հեռ. (3952)	24-16-72
Ստավրոպոլ, Կոմինտերնի փ. 7	հեռ. (8652)	26-17-54
Կալինինգրադ, Բոլնիչնայա փ. 5	հեռ. (0112)	34-05-00

«ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ ՓՈՍՏ»

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը արհամարհում էր հանրային կարծիքը

[illegible], 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Վաշինգտոն փոստ» թերթը ծավալուն մի հոդված է հրապարակել նվիրված Հայաստանի ներքաղաքական իրադարձություններին: Ինչպես հաղորդել է «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանը, թերթը նշել է, որ Տեր-Պետրոսյանը իր գործունեությունն իբրեւ ժողովրդավար սկսելով, աստիճանաբար շեղվել է այդ սկզբունքներից 1996 թվականի ընտրություններին միջամտելով կեղծարարության գործընթացին իշխանությունն իր ձեռքում պահելու համար: «Նրա հրաժարականը ցույց տվեց, որ ժողովրդավարությունից հրաժարվելը ոչ միայն սխալ է, այլեւ կարող է բացասական հետեւանքներ ունենալ», գրել է թերթը:

«Իսկ երբ անցած աշնանը նա փորձեց փայլեր ձեռնարկել Ադրբեջանի հետ խաղաղություն կնքելու համար, հետեւանքը եղավ ազգայնական զգացմունքների բորբոքում: Հավանաբար ոչ մի ղեկավար չէր կարող հաղթող դուրս գալ ստեղծված իրավիճակից, առավել եւս Տեր-Պետրոսյանը ժողովրդավարի իր վարկաբեկված անունով, համբերատարության եւ հանրային կարծիքի նկատմամբ գրաված իր ամենամարտական դիրքով»:

Հոդվածում գուգահեռներ են անցկացվում Հայաստանի ու Ադրբեջանի եւ արաբ-իսրայելական հակամարտությունների միջեւ: Նշվում է, որ երկու դեպքում էլ տարածքի համար պայքարը անզիջում բնույթ է կրում: Թերթը հույս է հայտնում, որ եթե նախագահական նոր ընտրությունները բարեհաջող անցնեն, ըստ Սահմանադրության, ապա դրանով Հայաստանը մեծ քայլ կկատարի ժողովրդավարությունը վերականգնելու ուղղությամբ, որը Հայաստանը որդեգրել էր 1991 թվականին:

Քլինթոնն առաջարկում է ավելացնել նորանկախ երկրների օգնությունը, բայց կրճատել Հայաստանինը

Ամերիկայի հայկական համագումարից մեր ստացած հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ փետրվարի 2-ին նախագահ Քլինթոնի վարչությունը Կոնգրեսին ներկայացրած 1999 թ. բյուջեի առաջարկներում նախատեսել է զգալիորեն ավելացնել նորանկախ երկրներին տրվելիք օգնության չափը, այն հասցնելով 925 մլն դոլարի, որից 225-ը Ռուսաստանին, իսկ Ուկրաինային 223 մլն: Միաժամանակ, սակայն, վարչությունն առաջարկել է կրճատել Հայաստանին տրվելիք օգնությունը, իսկ Լեռնային Ղարաբաղի չափաբաժինը, որն այս տարի կազմել էր 12.5 մլն, բնավ չի նշել:

Հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Ամերիկայի հայկական համագումարը ողջունել է ԱՄՀ երկրների ստրատեգիական նշանակության կարեւորության ճանաչումը Քլինթոնի վարչության կողմից, սակայն կտրականապես մերժել է, ինչպես հայտարարել է համագումարի նախագահ Հրայր Հովնանյանը, Հայաստանին տրվելիք օգնության կրճատումն ու Լեռնային Ղարաբաղին օգնություն չտրամադրելու առաջարկը:

Հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Քլինթոնի վարչությունը Հայաստանի համար Կոնգրեսից պահանջել է 80 մլն դոլար, մինչդեռ անցյալ տարի այն 150 մլն էր: Մյուս կողմից, վարչությունը 31 մլն օգնություն է խնդրել Ադրբեջանի համար, միաժամանակ փորձելով ջնջել թիվ 907 բանաձեւը, որը Մ. Նահանգների կառավարությանն արգելում է օգնություն տրամադրել պաշտոնական Ադրբեջանին, քանի դեռ վերջինս չի վերացրել Հայաստանի եւ Ղարաբաղի անօրինական շրջափակումը:

Թբիլիսիում գտնվեց ահաբեկիչների ավտոմեքենան

11 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուս-վրացական սահմանում գտնվող ռուսաստանյան բոլոր անցագրային կետերն ուժեղացվել են: Այդ միջոցառումն իրականացվել է վրացական կողմի պահանջով՝ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ վերջերս իրականացված մահափորձի կապակցությամբ: Մինչդեռ մահափորձը հետաքննող ֆինչական խումբը Թբիլիսիի փողոցներից մեկում հայտնաբերել է վրացական համարանիշներ ունեցող մարդատար մի ավտոմեքենա, որի մեջ, ըստ նախնական վարկածի, եղել են մահափորձի մասնակիցները: Ավտոմեքենայում հայտնաբերվել է փետրվարի 9-ին կիրառված զենքը: Ենթադրվում է, որ ավտոմեքենայում գտնվել են 4 ահաբեկիչներ: Իսկ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը, ելույթ ունենալով Հռոմում, հայտնեց, որ ինքը հեռախոսազրույց է ունեցել Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ եւ պայմանավորվել համատեղ պայքար մղել «ահաբեկչության հիդրայի» դեմ: Հեռախոսազրույցը Մոսկվայի եւս մեկ փորձ է նվազեցնելու լարվածությունը, որն առաջացել է այն հայտարարություններից հետո, թե Ռուսաստանն առնչություն ունի մահափորձի հետ: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչն իր հերթին հայտնել է, որ Վրաստանի տարածքում գտնվող ռուսաստանյան ռազմակայաններում ծառայողներից եւ ոչ մեկը հաղորդակից չէ այդ մահափորձին: Նա հանդես է եկել նաեւ ռուսաստանյան ռազմակայաններում Մոսկվայի հետ չհամաձայնեցված ստուգումներ անցկացնելու դեմ:

Ուզո՞ւմ եք
նիհարել մեկընդմիշտ
Զանգահարե՛ք
27-10-21
ժամը 17-ից

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

օժանդակության հիմնադրամի
Հայաստանի մասնաճյուղ

Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի Հայաստանի մասնաճյուղը (**ԲՀԻՕՀ ՀՄ**) Հայաստանի քաղաքացիների համար հայտարարում է 1998-99 ուսումնական տարվա Սորոսի հավելյալ գրանտի մրցույթ:

Դիմողները պետք է լինեն սոցիալական եւ հումանիտար գիտությունների կամ արվեստի (գեղարվեստի) բնագավառներում մագիստրոսի կամ դոկտորական ծրագրերի ուսանողներ:

Դիմողները պետք է լինեն Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի, նախկին Խորհրդային Միության կամ Մոնղոլիայի ճանաչում ունեցող համալսարանների ուսանողներ:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1998 թ. ապրիլի 15-ը:

Դիմումների եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել
Երեւան, Այգեստանի 53բ. հեռ. 272119, 271713

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Ագաթ-91» արտադրական կոոպերատիվը գրանցված Մյասնիկյան շրջանում 1995 թ.: Գրանցման համարը 273080, 01077
Վկայական 017057

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան
(Դավիթաշեն, II թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 41)
Զանգահարել 72-89-83

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան
Նորքի V զանգ
հեռ. **64-93-89, 64-88-85**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան,
Ֆրունզեի փ. շենք 6, 34 բն., 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում
Հեռ. 44-97-40, 58-18-41
(«Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ)

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2, Գրանցման թիվ 65, Դասիչ 69149, Պատվեր 758, Տպաքանակը 3500, Ստորագրված է տպագրության 11.02.1998, Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@